

7II-183

BIBLIOTECA JUDETEANA
ION HELIADE RADULESCU
DAMBOVITA

TARGOVISTE
An-III-nr.1(4)1996

BIBLIOTECA
"ION HELIADE RĂDULESCU"
DÂMBOVIȚA
- buletin biblioteconomic -

TÂRGOVISTE - IUNIE 1996

An III- Nr. 1 (4)

ISSN 1223 - 9712

Colectivul de redacție : Victor Petrescu (coordonator), Florin Dragomir, Serghei Paraschiva , Cornel Albuleț, Minodora Gulie.

SUMAR

TÂRGOVISTE 600

O sărbătoare a cetății marcată preponderent prin evenimente culturale.....	3
Nicolae Savu - Cristescu	
Înființarea Academiei Române , fervent al dezvoltării social - economice și culturale a județului Dâmbovița.....	4
Victor Petrescu	
Voievozi ai Țării Românești care au rezidat la Curtea Domnească din Târgoviște.....	7
TRADIȚII BIBLIOTECARE IN JUDEȚUL DÂMBOVIȚA	
Din istoricul bibliotecilor școlare ale județului Dâmbovița	8
Victor Petrescu	
Florin Dragomir	
Societatea culturală " Progresul " - precursor al lecturii publice târgoviștene.....	11
dr. Mihai Oproiu	
Erich Agnes	
Biblioteca unui mare cărturar : stolnicul - Constantin Cantacuzino'.....	12
Dima - Drăgan ,Corneliu	

DEMERS BIBLIOTECAR MODERN

Marketingul în bibliotecă. Cunoașterea beneficiarilor.....	18
dr. Victoria Dumitrescu	
Proiectul Programului de informatizare a bibliotecilor	22
Ion Mărunteanu	

PERFECTIONARE PROFESIONALĂ

- Un imperativ major : activitatea de pregătire și perfecționare profesională a bibliotecarilor.....26
Gheorghe Popescu

P15076

Pregătirea profesională , cerință a modernizării actului de lectură.....	27
Florin Dragomir	
 DIN VIAȚA BIBLIOTECILOR	
Considerații privind constituirea și valorificarea documentelor audio - vizuale.....	30
Ileana Fanache	
Fondul monografic local , carte de vizită destinată bibliotecilor comunale.....	31
Letiția Gută	
Locul bibliotecii în spiritualitatea locală. Un punct de vedere.....	32
Aurora Oprescu	
Noi sedii pentru biblioteci orășenesti.....	33
Stela Bădoiu	
Maria Dumitru	
 PATRIMONIU	
Prefigurarea modelului editorial românesc în secolul al XVI- lea	35
Gheorghe Buluță	
Din activitatea editorială târgovișteană.....	40
Victor Petrescu	
Serghei Paraschiva	
 DICTIONAR LITERAR DÂMBOVITEAN	
Ciorănescu,Ion.....	44
Ciorănescu, Ioan I.....	45
Ciorănescu ,Alexandru.....	46
Ciorănescu, George.....	47
Victor Petrescu	
Serghei Paraschiva	
 TABLETA DE SCRITOR	
Târgul Târgoviștei din Tara Liliputilor.....	50
Ștefan Ion Ghilimescu	
Un fel de a fi.....	51
Grigore Grigore	
 Din terminologia de specialitate	53
Cătălina Simion	
 Breviar legislativ	56

**O sărbătoare a cetății
marcată preponderent prin evenimente
culturale**

Eveniment de o deosebită importanță pentru istoria românilor de pretutindeni, aniversarea a 600 de ani de la prima atestare documentară a așezării capitalei Țării Românești la Târgoviște a fost asteptată cu mare nerăbdare și în consecință pregătită logistic cu câțiva ani înainte.

Dată fiind moștenirea istorică și culturală a vechii cetăți de scaun vegheată de Turnul Chindiei , multitudinea de forme prin care putea fi marcată aniversarea a dat naștere la căutări și dispute care au sedimentat ,în timp, un program potrivit spiritului locului , adică foarte riguros și variat.

Sub genericul " TÂRGOVIŞTE 600 " instituțiile culturale din județul Dâmbovița, în coordonarea Inspectoratului pentru Cultură ,si-au direcționat programele spre evidențierea tradițiilor culturale și istorice ale acestui perimetru românesc prin editarea volumului " Târgoviște - 600 ", a ghidului ilustrat " Muzee și monumente din Târgoviste " și catalogului " Icoane medievale românești - sec. XVII - XVIII - din județul Dâmbovița " , " Stampe targovistene " precum și Buletinul bibliotecconomic "Curier"

Corespunzător prevederilor Legii patrimoniului și atribuțiilor ce revin Complexului Muzeal Național " Curtea Domnească " s-a completat Lista monumentelor istorice , cu cartarea lor și s- a continuat activitatea de conservare - restaurare a Curții Domnești , Casei Angela Georgescu și Palatului Brâncovenesc de la Potlogi .

Pentru optimizarea valorificării patrimoniului muzeal conform cerințelor actuale ale publicului vizitator s-au organizat expoziții temporare, sesiuni de comunicări, simpozioane, concursuri (Sesiunea internațională " Orașul reședință domnească în sec.XIII-XVI ", Expoziția internațională " Heraldica orașelor medievale europene " , Expoziția națională " Centenar VASILE BLENDEA " , Bienala - concurs " Gheorghe Petrascu " , Expoziția " Târgoviștea medievală în arta plastică ".

S-a urmărit achiziționarea , cu preponderență de către Biblioteca județeană "Ion Heliade Rădulescu " , a unor documente grafice ce ilustrează istoria României , a Târgoviștei ; valorificarea în relațile cu publicul a fondului de publicații existent la secția Colecții speciale , efectuarea unor studii și cercetări privind tradițiile lecturii în județ, organizarea unor manifestări culturale destinate acestui mare eveniment dâmbovițean .

Și pentru ca toate sărbătorile culturale locale trebuie să poarte amprenta momentului,s-a realizat integrarea unor activități dedicate aniversării a 600 de ani de atestare documentară a Târgoviștei drept capitală în programele tradiționalelor festivaluri și concursuri de creație și interpretare :" Crizantema de aur " , " Moște -

nirea Văcăreștilor ", Festivalul european de Teatru " A PATRA INTÂLNIRE... ""Miorita", "Răvăsitul oilor", etc. S-au organizat expozițiile de pictură și sculptură " Târgoviște-lumini peste patina timpului ", " Pâtrana '96" și lansarea cărții târgovișteanului Alexandru Stark " Cuvinte și tăceri".

Inspectoratul pentru Cultură a fost intotdeauna alături de edilii cetății , cu experiența , sistemul de relații și cu activități concrete organizate în regie proprie, sugerate și cedate primăriei sau Fundației " Târgoviște 600".

Este adevărat că a fi martor nemijlocit al unui astfel de eveniment istoric este un privilegiu pe care destinul îl oferă iar dorința de a scoate în evidență această sărbătoare prin modalități pertinente și cât mai variate devine firească .Dar,in ultimă instanță , fiecare fapt istoric aparține unei epoci , unor oameni ai acelui timp și se supune regulilor obiective , dar mai ales subiective ale momentului .

Implinirea a 600 de ani de existență a Târgoviștei , capitală voievodală , (aproape trei secole) și culturală (mai ales și de-a pururi) trebuie să ne marcheze existența și memoria istorică și să dăinuie în fiecare dintre noi ca o sărbătoare sfântă a românilor , a limbii , faptei , ideii și spiritului neamului nostru.

Nicolae Savu - Cristescu

consilier teritorial șef

Inspectoratul pentru Cultură al
Județului Dâmbovița

Inființarea Academiei Române, fervent al dezvoltării social - economice și culturale a județului Dâmbovița.

În cadrul general al procesului de renăștere și afirmare națională , de progres social -economic și cultural ce caracterizează cea de-a doua jumătate a veacului trecut , inființarea " Societății academice române ", "Astrei " , " Societății medicilor și naturaliștilor " din Iași , " Societății române de geografie " marchează un moment important. Aspirațiile culturale ale provinciei văd în aceste instituții ,cu precădere în Societatea Academiei Române un model și un imbold ,un exemplu.

Târgoviștea , vechi centru de cultură românească , iradianță în influențe o perioadă de câteva secole , găsește în acest moment cultural prilejul primei încercări de afirmare , de dinamizare a statutului său de oraș provincial .

In 1876 se ia inițiativa înființării " Societății Progresul " care înmânunchează personalitățile de frunte ale orașului , propunându-si " înflorirea științelor de litere și

celealte ". Activitatea societății se desfășoară în multiple planuri pe parcursul a zece ani , având ca organ de publicitate ziarul " Progresul " , iar prin fuziunea acestuia cu ziarul " Armonia " , ziarul " Unirea " - subintitulat " Foaia societății Progresul din Târgoviște " .

In această încercare de renăstere culturală a orașului , se impune ca o necesitate editarea unei schițe monografice , care să sublinieze rolul de primă mărime jucat de Târgoviște în istoria țării . Această primă schiță se datorează lui I.D.Petrescu, cărturar local apreciat de altfel de Nicolae Iorga și George Călinescu .

Printre membrii de marcă ai societății se numără și Alexandru Vlahuță , pe atunci profesor la gimnaziul " Ienăchiță Văcărescu " din localitate . El se afirmă în literatură pe dublu plan , local și național și totodată ca militant cultural al acestei societăți . Redactor al ziarului " Armonia " exprima clar în două numere din 1881 , militantismul său în rândurile acestei societăți , obiectivele acesteia : " Ce voim ? Cine suntem ? Suntem membrii din marea familie a marii generațiuni pe a cărei bandieră stă scris cu literă de aur mândru cuvânt " Progresul " ... Târgoviștea - acest schelet dintr-o mărire ce n-a mai rămas decât pe paginile istoriei..... de multă vreme se uită cu jale la cadranul " Progresului "... Vremea a trecut . Nevoi multe și mari au dat năvală..... Oameni avem. Sunt vrednici Speranțe avem .Sunt temeinice. Izbânzi,asteptăm".

Eforturile întreprinse de Alexandru Vlahuță în cadrul societății " Progresul " din Târgoviște sunt subliniate la scurtă vreme după plecarea sa din oraș,în 1886, de către ziarul "Dâmbovița " . Verva polemică ,activitatea sa literară ,strădaniile depuse pentru editarea cu regularitate a ziarelor "Armonia " și "Unirea",organe de publicitate ale societății ,creionează tocmai acest rol.

Un alt membru activ al societății este Ștefan Vasilescu,absolvent din prima serie a Școlii de bellearte,profesor de desen la gimnaziul local" Ienăchiță Văcărescu".In atmosfera de emulație creată de "Progresul" pledează pentru apărarea vestigiilor trecutului prezente pretutindeni,pictează unele monumente de la începutul secolului,astăzi dispărute,contribuind astfel la cunoașterea lor în context contemporan,lucru ce facilitează studii de istorie și istoria arhitecturii .(Mitropolia, Biserica Vârzari, Sf.Apostoli,Biserica rosie); de altfel interesul documentar al picturii sale a fost subliniat la începutul veacului de Virgil Drăghiceanu.

Perioada apariției Societății "Progresul" corespunde și începuturilor de modernizare a Târgoviștei și județului Dâmbovița .

In 1876 în fruntea Consiliului județean Dâmbovița se afla Ion Ghica, președintele Societății Academice Române . Aceasta înscrie în planul de perspectivă al consiliului dezvoltarea rețelei feroviare prin prelungirea drumului de fier București-

Ghergani , până la Târgoviște , lucrare care se realizează în 1884 . Se prevedea de- asemenea , deschiderea drumului de fier Târgoviște - Ploiești, lucrare finalizată abia după ultimul război mondial. Totodată, planurile lui Ion Ghica țintea mult mai departe și anume să dea vechiului drum comercial Târgoviște - Brașov dimensiunea modernă a căii de fier prin traversarea Carpaților . Ideea nu a putut fi realizată în timpul vieții lui . In 1912 se inaugurează ultimul tronson Pucioasa - Pietroșița , la festivități luând cuvântul ministrul lucrărilor publice Barbu Ștefănescu Delavrancea .

Economistul și omul politic , cărturarul de larg orizont care era Ion Ghica , intuise așadar că o renaștere culturală nu e posibilă fără una social -economică .

Printre primele sectii înființate în provincie ale " Ligii pentru unitatea culturală a românilor " , inaugurată simbolic la 24 ianuarie 1891, se număra și secția Ligii culturale din Târgoviste .

Răspunzând președintelui secției târgoviștene a " Ligii " , Ion Ghica arăta că se simte onorat de " A se numera printre membrii asociați , uniti pentru mărirea culturală a românilor ". Scrisoarea sa de acceptie , prezintă și un amănunt inedit al biografiei lui Ion Ghica , deoarece acest mare patriot devine prin filiala Târgoviste , membru al " Ligii culturale " . Dovedește astfel către sfârșitul vietii , atașamentul fată de ideile și acțiunile noilor generații ale intelectualitatii României .

In această scrisoare Ghica propune ridicarea primelor monumente de artă în orașul Târgoviste dedicate lui Grigore Alexandrescu și Văcăreștilor , omitând , datorită motivelor știute , pe un alt fiu al orașului - Ion Heliade Rădulescu .

In planul Consiliului județean , alcătuit sub conducerea lui Ion Ghica , de dezvoltare social - economică , mentionat de altfel , mai erau prevăzute și ridicarea Pucioasei la cerințele de atunci ale unui stabiliment hidro-terapeutic. In acest sens , Ion Ghica face apel la geologul Matei Drăghiceanu , mai târziu membru al Academiei Române , pentru conducerea lucrărilor de sondaj hidrotehnic în vederea extinderii stațiunii . Cooptat ca membru al Consiliului județean Dâmbovița , Matei Drăghiceanu este omagiat pentru lucrările sale , în sedință din 15 octombrie 1878 a acestui județean.

In 1906 , analizând un proiect anterior pentru alimentarea cu apă potabilă a Târgoviștei , proiect aparținând inginerului Elie Radu , figură de seamă a tehnicii românești , Matei Drăghiceanu propune noi lucrări și o schimbare completă a sistemului de captare . Stabilind că valea Dâmboviței este o vale de falie , își verifică astfel ideea din monografia apărută în 1895 asupra hidrologiei subterane a Munteniei El încearcă o soluție mai economică de realizare a captajului .

Am subliniat câteva influențe ale " Societății Academice Române " asupra primei încercări de renaștere culturală a Târgoviștei , materializată în eforturile societății " Progresul " , subliniind rolul mai puțin cunoscut al unor membri ai acestei prestigioase instituții asupra dezvoltării social - economice a orașului și județului nostru .

Victor Petrescu

director Biblioteca județeană

"Ion Heliade Rădulescu "

Dâmbovița

VOIEVOZI
 AI TÂRRII ROMÂNESTI
 CARE AU REZIDAT LA CURTEA DOMNEASCĂ DIN TÂRGOVISTE

" De la Mircea cel Bătrân până la Tudor Vladimirescu nu este cel puțin un singur nume ilustru care să nu fie scris cu sângere pe pământul Târgovistei "

ION GHICA

MIRCEA CEL BĂTRÂN	(1386 - 1418)	PĂTRAȘCU CEL BUN	(1554 - 1557)
MIHAIL	(1391 - 1420)	ALEXANDRU MIRCEA	(1568 - 1577)
DAN AL II-LEA CEL VITEAZ	(1420 - 1424)	MIHNEA TURCITUL	(1577 - 1583)
	(1426 - 1431)		(1585 - 1591)
ALEXANDRU ALDEA	(1431 - 1436)	PETRU CERCEL	(1583 - 1585)
VLAD DRACUL	(1436 - 1442)	MIHAI VITEAZUL	(1593 - 1601)
	(1443 - 1447)	NICOLAE PĂTRAȘCU	(1599 - 1600)
VLAĐISLAV AL II-LEA	(1447 - 1456)	SIMION MOVILĂ	(1600 - 1602)
VLAD ȚEPES	1448 ; (1456 - 1462)	RADU MIHNEA	(1601 - 1602)
	1476		(1611 - 1616)
VLAD CĂLUGĂRUL	1481 ; (1482 - 1495)	RADU ȘERBAN	(1620 - 1623)
			(1620 - 1623)
RADU CEL MARE	(1495 - 1508)	ALEXANDRU ILIAS	(1616 - 1618)
VLAD CEL Tânăr	(1510 - 1512)		(1627 - 1629)
NEAGOE BASARAB	(1512 - 1521)	GAVRIL MOVILĂ	1616 ; (1618 - 1620)
RADU DE LA AFUMAȚI	(1522- 1523)	ALEXANDRUL COCONUL	(1623 - 1627)
	(1524 - 1529)	MATEI BASARAB	(1632- 1654)
MOISE	(1529 - 1530)	CONSTANTIN ȘERBAN	(1654 - 1658)
VLAD ÎNECATUL	(1530 - 1532)	MIHNEA AL III - LEA	(1658 - 1659)
VLAD VINTILĂ DE LA SLATINA		CONSTANTIN BRÂNCOVEANU	
	(1532 - 1535)		(1688 - 1714)
RADU PAISIE	(1535 - 1545)		
RADU ILIE	(1552 - 1553)		

TRADITII BIBLIOTECARE IN JUDETUL DÂMBOVITA

Din istoricul bibliotecilor scolare ale județului Dâmbovița

În secolul al XIX-lea cartea devine, alături de invățământul în limba națională, principalul factor de difuzare a culturii și științei în societatea românească. Dezvoltarea și modernizarea tiparului, apariția primelor periodice face ca preocuparea pentru lectură să fie o caracteristică a culturii naționale în perioada premergătoare Revoluției de la 1848.

Continuând inițiativa cărturarului Petrache Poenaru, din 1833, care cerea crearea unor biblioteci pe lângă școlile din Craiova și București, la 9 decembrie 1840, Departamentul din Lăuntru impune organizarea unor biblioteci pe lângă școlile din capitalele de județe: "școlile menționate să fie înzestrate precât putintă și mijloacele vor erta, de bibliotecă cuprinzătoare de orice cărți s-ar publica... urmând a fi așezate intr-o încăpere hotărâtă pentru publică invățătură..."⁽¹⁾

Astfel, în 1841 s-au înființat biblioteci pe lângă școli în 15 orașe dintre care amintim: Târgoviște, Ploiești, Râmnicu Vâlcea, Slatina, Târgu Jiu, Caracal, Roșiorii de Vede, Câmpulung, Pitești, Giurgiu, Focșani, Buzău.

Primăriile din orașele de reședință au fost obligate să treacă în bugetele fiecărui an suma de 200 de lei pentru plata cărților. Cărțile erau expediate prin grija Departamentului Vorniciei din Lăuntru, din care un număr de exemplare în afara celor oprite pentru bibliotecă se dădeau ca premii școlare.

La Târgoviște, deschiderea scolii la 13 iulie 1833 se datorează eforturilor lui Mihalache Drăghiceanu. Începând din 1841 acesta va indeplini și funcția de bibliotecar și pe cea de librar. Prin adresa din 30 decembrie el confirma: "că au primit 73 bucăți de cărți ce s-au trimis... ca să se depună în biblioteca școalei".⁽²⁾ De altfel între 1841-1847 întâlnim o bogată corespondență între Mihalache Drăghiceanu și Primăria orașului în privința aprovizionării bibliotecii cu noi cărți trimise de Departamentul din Lăuntru.

Treptat, bibliotecile școlilor normale încep să se adreseze unei mase de cititori mai amplă decât cea a școlii, devenind un factor important în instrucția poporului, formând nucleul viitoarelor biblioteci publice.

Crescând interesul pentru lectură, Eforia Școalelor se vede nevoită ca la 11 aprilie 1847 să ceară pentru control lista tuturor cărților din bibliotecile școlilor normale. Se păstrează astfel lista de cărți din biblioteca Târgoviște, întocmită de Mihalache Drăghiceanu, primul inventar de bibliotecă școlară. El cuprinde următoarele rubrici: numărul "poruncii Eforiei" de expediere a cărților, numărul corespondenței cu care au fost trimise de sfat; anul, luna, ziua expedierii acestui

ordin ; numărul autorilor și al operelor ; numărul grupurilor ; numărul volumelor ; numărul de inventar al cărților cuprinse în bibliotecă (3). Lista inserează 106 titluri , 29 fiind de literatură universală .

Catalogul menționa în afara traducerilor, care erau cele mai numeroase, materiale didactice și manuale de specialitate : " Aritmetică " de Francover (tradusă de Eliade) , Gramatica vornicului Iordache Golescu , " Printipuri de agricultură " de I. Petrescu , " condiții comerciale " , studii istorice („Hronicul moldo-vlahilor " de D. Cantemir , " Lectiile vitejiei ale lui Mihai Vodă " , " Radu al II-lea de la Afumați "), lucrări cu caracter juridic (Pravila lui Ipsilanti).

Literatura originală era prezentă cu poeziile lui Gheorghe Asachi , P.Mumuleanu , Grigore Alexandrescu („Elizer și Naftali ") , Iancu Văcărescu , Ion Cătina , Cezar Bolliac , Dinicu Golescu („Jurnal de Călătorie "), lucrările dramatice ale lui Costache Caragiale. De asemenea , câteva titluri de periodice " Curierul de ambe sexe " , " Curierul românesc " , " Adaos literar " , " Almanah " .

In 1848 , din cauza evenimentelor revoluționare și a epidemiei de holeră, cursurile au fost intrerupte. Reluate la puțină vreme, sunt suspendate în toamna aceluiași an de către Eforia Școalelor , în întreaga țară , datorită participării multor cadre didactice la revoluție . Printre aceștia se găsea și Grigore Vlădescu , noul profesor al școlii , în locul său fiind numit Ion Siminogeanu (4) . Deși pensionar , Mihalache Drăghiceanu face inventarul bunurilor școlii , printre care și al cărților bibliotecii pe care-l predă magistratului . Școala va fi închisă circa 2 ani .

Cel mai important moment în dezvoltarea bibliotecilor din România îl constituie apariția în toamna anului 1864 a Regulamentului pentru bibliotecile publice. Aceasta a fost redactat de o comisie prezidată de Nicolae Cretzulescu , ministru al justiției , cultelor și instrucției publice și a fost supus aprobării Consiliului de Miniștri la 19 octombrie 1864. Regulamentul ce a fost aprobat de Alexandru Ioan Cuza , arăta că " bibliotecile sunt institute de la a căror ordine , reguli și prosperitate depinde propagarea luminării publice (5) . Ni se pare deosebit de important că numai la trei ani după promulgarea acestei legi , din inițiativa prefectului județului Dâmbovița se colecționau afișe pentru " reprezentări teatrale " care se dădeau în orașe făcând cunoscut directorului general al teatrelor din România că " bibliotecile centrale din București și Iași să colecționeze în cartoane pe an toate afișele de reprezentări teatrale în limba română ce se vor da pe la diversele scene din țară " și invitând ca pe viitor să se păstreze " câte două afișe de fiecare reprezentare ce se va da în această urbe " (orașul Târgoviște - n.n.) care să fie trimise prefectului " (6)

In cursul anului 1868 Ministerul Instrucției Publice și al Cultelor arăta membrii Consiliului comunal din orașul Târgoviște că " elementul principal al invățământului sunt cărțile didactice , cu ele dară să înlesnă trebuința cea mare a luminării și aceasta se va face și mai ușor formându -se biblioteci prin orașe deschise tinerimii și publicului " (7) . In continuarea adresei se arată obligativitatea consiliilor județene și comunale " , de a lău inițiativa asigurând prin bugetele respective o sumă oarecare și sub supravegherea lor să cumpere cărți spre a se putea începe formarea bibliotecilor publice" (8).

Totodată , "acest apel se adresează și la toți d-nii particulari, ce posedă cărți și sunt rugați să binevoiască ca în interesul nației să depună din bibliotecile lor proprii ofrande la aceste noi temple deschise muzelor române "(9). În următorii ani sunt numeroase schimburile de adrese , recomandările făcute de Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor , ofertele unor edituri (SOCEC) către Primăria orașului Târgoviște de achiziționarea cărți pentru serbările de sfârsit de an ale elevilor sau pentru biblioteca Scolii primare de băieți nr.1 sau nr.2 , multe dintre aceste oferte fiind făcute de Ion Heliade Rădulescu (cea din 1870 de exemplu).

La sfârșitul veacului trecut, un rol de seamă în dezvoltarea culturală a Târgoviștei în încercarea de revitalizare a orașului, l-a jucat apariția unor societăți culturale . Prima de acest gen ("Progresul ") ia ființă în toamna anului 1876 " din necesitatea unui schimb de idei între intelectualii orașului precum și a ține o serie de conferințe în locul școalei "(10) încercând astfel revigorarea culturii în fosta reședință domnească.

Neexistând o bibliotecă publică, comitetul societății cere președintelui Comitetului școlar " a ceda societății în școală primară publică de băieți una cameră specială pentru bibliotecă precum și cărțile și mobilierul existent la biblioteca școlară"(11) , arătând că în ședinta din 31 octombrie a fost desemnată biblioteca G.M.Garbiniu , profesor de literatură al gimnaziului , iar subbibliotecă D.P.Condurăteanu . Această doleanță a membrilor societății nu s-a împlinit Ministerul Instrucțiunii Publice nefiind de acord cu transferul .

Acum se înregistrează și o importantă donație de cărți către școala primară de băieți nr. 1 făcută de C.Poroinianu. Ea conține 112 volume dintre care 58 sunt legate unele de valoare deosebită, donație ce va fi inventariată de către biblioteca scolii (12)

Victor Petrescu
Florin Dragomir

NOTE

1. D.G.A.S. fondul Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, dosar 3390/1840 , f.18.
2. Filiala Arhivelor Statului - Dâmbovița , fond Primăria orașului Târgoviște , dosar 14/1841 , f.6.
3. D.G.A.S. fondul Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, dosar 1303/1847 , f.28.
4. Filiala Arhivelor Statului - Dâmbovița , fond Primăria orașului Târgoviște , dosar 23/1848 .f.17
5. Pârnuță Gh.Incepurile culturii și invățământului în județul Dâmbovița, Târgoviște , 1972. p.21
6. Filiala Arhivelor Statului-Dâmbovița , fond Prefectura Județului Dâmbovița, dosar 170/1867, f.1
7. Ibidem . Fond Primăria oraș Târgoviște , dosar 139/1868 , f.1.
8. Ibidem ,f.2.
9. Ibidem .dosar 139/1868 , f.1.
- 10.Ibidem . Fond Primăria oraș Târgoviște , dosar 79/1876 . f.4.
- 11.Ibidem.f.4.
- 12.Ibidem .dosar 29/1876-1877.f.26,35,46.

**Societatea culturală
"PROGRESUL"
precursor al lecturii publice targoviștene**

Secolul al XIX-lea european reprezintă perioada revoluțiilor și a redeșteptării naționale . Spiritul veacului venea în întâmpinarea intelectualilor români cu chemarea de a se angaja activ în acțiuni care să conducă spre această renastere, pregătind astfel calea spre viitor a națiunii.In acest sens ,în toate provinciile românești se semnalează o puternică activitate culturală manifestată plenar prin înființarea și funcționarea unor societăți culturale precum:Societatea literară, Societatea Filarmonică , Societatea de Arte și Meserii ,Astra , Societatea română de geografie ,Ateneul român,Societatea medicilor și naturaliștilor din Iași s.a. Acestea slujeau idealurile social-politice ale revoluției și răspundeau nevoii de progres în sferea culturii,incurajând intrunirile publice și animând discuțiile politice, literare și științifice.

Necesitatea susținerii acestor idei și pe plan local a condus la înființarea unei societăți culturale similare și în Târgoviște .Deschiderea mai multor școli primare și mai ales înființarea în 1874 a unui gimnaziu , a produs orașului Târgoviște o renastere culturală mult așteptată . Se impune necesitatea schimbului de idei între intelectualii vremii,fapt ce a făcut ca în toamna anului 1876 să ia naștere prima societate culturală targovișteană . În adresa comitetului societății "Progresul " trimisă primăriei la 13 noiembrie 1876 se arată că scopul acesteia era să încurajeze "inflorirea științelor de litere și celelalte " și a face ca membrii ei "să-si întinză prin mijlocul discuțiunilor cunoștințele ".

Membrii societății aveau ca un prim scop declarat "să inflorească biblioteca orașului " In acel timp în Târgoviște nu se afla o bibliotecă publică ,comitetul societății solicitând președintelui Comitetului școlar să cedeze o cameră a școlii primare publice de băieți ,precum și cărțile și mobilierul existent la biblioteca respectivă.Ca bibliotecar a fost desemnat G.M. Garbiniu ,profesor de literatură al gimnaziului ,iar subbibliotecar D.P.Condurăteanu. Însă ,spre dezamăgirea membrilor societății ,acest proiect nu a reușit datorită faptului că Ministerul Instrucțiunii Publice n-a aprobat transferul,ca o recompensă le-a fost totuși acordată pentru ținerea conferințelor și a serilor literare o cameră la Școala primară de băieți.

Primul președinte al societății "Progresul" a fost Ștefan Marinescu,iar secretar C.Alessandrescu .Un rol deosebit în susținerea activității lor l-a avut redactarea ziarului "Armonia " în 1881 ,avându-l ca redactor pe C.Alessandrescu.Deoarece printre colaboratorii ziarului se afla și Alexandru Vlahuță ,se presupune că și el a fost membru al acestei societăți culturale .Tinând cont de programul acesteia și de caracterul restrâns în ceea ce privește participarea,grupând numai intelectuali de vază ai orașului Târgoviște,putem presupune că în această perioadă începe o intensă

muncă de documentare a membrilor societății care se va concretiza în perioada următoare în numeroase lucrări științifice și pedagogice.

Din anul 1883 începe cea de-a doua etapă din viața societății, de data aceasta fiind atras și corpul profesoral din Dâmbovița. Noul comitet de conducere îl are ca președinte pe Dumitru Iovițiu; vicepreședinti I.D.Petrescu și preotul Ion Diaconescu, casier Dumitru Condurăteanu; secretar C.Alessandrescu și C.Mihăilescu, iar membrii de consiliu N.Bruneanu, preotul Al.Dudea și C.I.Nicolaescu. Cu această ocazie se hotărăște editarea de către societate a ziarului "Progresul" dar întrucât D.Iovițiu era și directorul politic al "Armoniei" se decide fuzionarea celor două publicații sub numele de "Unirea - foaia societății Progresul din Târgoviște".

Importanța acestei societăți culturale târgoviștene este pusă în valoare de chiar lucrările științifice și literare ale membrilor marcanți ai ei: I.D.Petrescu ("Radu cel Mare", Târgoviște, 1884; "Târgoviștea: Schițe istorice și topografice"- Târgoviște, 1888; "Descălecarea lui Negru Vodă și cetatea să după Dâmbovița" - Târgoviște, 1894; "Colecțiune de poesii originale Albina"- Târgoviște, 1895), Dumitru P.Condurăteanu (manualul școlar "Geografie descriptivă, fizică, politică și economică a județului Dâmbovița" - Târgoviște, 1887 și 1890; "Dicționar geografic al județului Dâmbovița", Târgoviște, 1890); C.Alessandrescu prezent cu o mulțime de manuale școlare de geografie pentru diferite județe, o aritmetică pentru divizia I-a rurală și dicționare geografice pentru județele Ilfov, Vâlcea, Muscel, Olt, Prahova .

Conf. dr. Mihai Oproiu
Erich Agnes

**Biblioteca unui mare cărturar:
Constantin Cantacuzino- stolnicul**

Marii oameni de cultură ai secolului al XVII-lea din Țara Românească și din Moldova au fost adânc frâmântați de ideea umanistă a unității de neam și de limbă a poporului român. Ideea, născută pe pământul nostru, din realitățile istorice ale celor trei state românești, a fost întărită și argumentată pe temeiul studiilor întreprinse de Miron Costin, Nicolae Milescu, Dimitrie Cantemir, stolnicul Constantin Cantacuzino și de alții cărturari ai vremii la universitățile din Polonia și Italia, la Școala Patriarhiei din Constantinopol.

Crescut în atmosfera de respect și de admirare față de monumentele culturii antice , stolnicul Constantin Cantacuzino avea preocupări stăruitoare pentru toate marile izbânci ale geniului uman pe plan literar , filozofic și științific. Ne-o dovedește cu prisosință vestita sa bibliotecă , in care erau reprezentate - nu în ediții de lux , bibliofile , ci în exemplare de lucru - cele mai de seamă lucrări din toate domeniile și din toate timpurile (de la incunabule până la periodicele vieneze și venetiene apărute la sfârșitul secolului al XVII-lea).

Biblioteca de la mănăstirea Mărgineni a stolnicului Constantin Cantacuzino și, în genere , a familiei Cantacuzinilor din Tara Românească reflectă unele aspecte caracteristice ale laicizării culturii noastre prinumanism .

Dintr-o lăuntrică pornire patriotică, alimentată de o temeinică cultură umanistă, care i-a ingăduit să-și rotească privirea îscoditoare asupra marilor civilizații europene, stolnicul purcede la alcătuirea istoriei patriei sale . Cercetarea fenomenului istoric național în ansamblul istoriei universale are proporții și profunzimi nemaiîntâlnite până atunci în cultura noastră . Amplele incursiuni în istoria altor popoare îi dau posibilitate stolnicului să prezinte , cu un plus de veridicitate și de informație științifică , insăși originea și istoria poporului român .

Semnalăm,in acest sens,câteva dintre lucrările de istorie universală sau religioasă identificate în biblioteca stolnicului Constantin Cantacuzino . În primul rând ,un volum cuprinzând comentariile istoricului Pausanias (secolul al II-lea e.n). asupra istoriei și arheologiei Greciei antice.

Din biblioteca unei mănăstiri cistercite situate în preajma Vienei avea să ajungă în posesiunea stolnicului ,prin dania cronicarului Gheorghe Brancovici, volumul al II-lea din scrierea *Annalium virtutis et fortunae Boiorum*,pars.II, a istoricului german Andreas Brunner ,supranumit de contemporani " Titus Livius Bavarez", tiparită la München în 1629 .

Războiul de 30 de ani, care a antrenat și Transilvania de partea puterilor protestante , oferea multiple date istorice și interesante linii directoare pentru politica externă a Țării Românești din a doua jumătate a secolului al XVII-lea . De aceea stolnicul avea în biblioteca sa o cunoscută cronică contemporană privind istoria Imperiului romano-germanic în perioada anilor 1617-1633 , *Rerum Germanicarum* sub Matthia Ferdinandis II și III , datorată unui mare umanist contemporan Petrus Lotichius.

Prezența în biblioteca de la Mărgineni a unui amplu tratat de istorie universală în șase volume (*Del mappamondo istorico* ,Venetia , 1697-1705), opera lui Antonio Foresti , reputat istoric italian din secolul al XVII-lea , punctează și mai clar aria cuprinzătoare , europeană a cercetărilor istoriografice întreprinse de stolnicul Constantin Cantacuzino.

La Biblioteca documentară din Sighișoara a fost descoperit un interesant coligat care cuprinde cinci lucrări ale istoricului , genealogistului și geografului german din secolul al XVII-lea , Gabriel Bucelin. Toate lucrările coligate au fost inițial în posesiunea marelui cărturar muntean .Ele reflectă în primul rând amplele investigații ale stolnicului în istoria universală ; primele două scrimeri care alcătuiesc

volumul fac parte dintr-o sinteză a istoriei universale întreprinsă de autor în *Nucleus historiae universalis*.

Formația umanistă a stolnicului Constantin Cantacuzino era rezultatul unui îndelung proces de cunoaștere a valorilor culturale ale antichității și a realizărilor epocale înregistrate de spiritul uman în epoca Renașterii. S-a considerat întotdeauna (și nu fără un oarecare temei) că umanistul Constantin Cantacuzino este, sub raport cultural, un produs aproape exclusiv al Padovei, al contactului cu atmosfera încârcată de elanuri și de idei a Italiei, peste care suflase aproape patru veacuri vîntul innoitor al Renașterii. Dar, fără a minimaliza importanța acestui moment crucial din viața și formația stolnicului, trebuie să privim și să înțelegem culmile și realizările lui prin prisma culturii românești din secolul al XVII-lea.

La întoarcerea din străinătate viitorul istoric și om politic va aduce cu sine o frumoasă colecție de cărți, din care nu lipsesc operele clasice *Iliada si Odiseea*, poeziile lui Virgiliu într-o ediție aldină, probabil, Titus Livius și comediile lui Terențiu, comentarii asupra filosofiei lui Aristotel, gramatici latine și grecești de largă circulație, *Logica* lui Cesare Cremonici, scrieri umaniste de mare răsunet, precum *Adagiile* lui Erasm din Rotterdam. Evidență pentru acest moment este inclinarea stolnicului, poate determinată și de profilul studiilor pe care le-a întreprins la Padova, pentru filosofie, logică și, parțial, pentru filologie.

Literatura a fost însă o preocupare permanentă a stolnicului. A început prin a cunoaște marile creații ale antichității greco-latine, dar și-a extins treptat sfera lecturilor până la contemporaneitate.

Pe forzatul unui comentariu asupra logicii lui Aristotel, moștenit de la postelnicul Constantin Cantacuzino, marele cărturar muntean a făcut cândva, după întoarcerea din Italia, în plăcutele ore de răgaz și studiu de la Mănăstirea Mărgineni, o amplă însemnare privind cărțile cumpărate ulterior de la Venetia, Padova sau alte cetăți italiene. Desi sunt menționate și câteva lucrări ale antichității (*Epistolele si Metamorfozele* lui Ovidiu, *Fabulele* lui Esop, poeziile lui Horatiu), predomină literatura Renașterii italiene.

De o largă popularitate se bucura în secolul al XVII-lea opera scriitorului Francesco Loredano, descendent din vestita familie a dogilor Venetiei. Scrierea sa *Gli Scherzi geniali*, tipărită pentru prima dată la Venetia în 1632, a avut un mare succes pe continent, fiind tipărită în 15 ediții. O ediție din 1678, în limba italiană, semnată și în catalogul intocmit de stolnicul Constantin Cantacuzino. Stolnicul era și posesorul ediției princeps din *Lettere di Giovanni Francesco Loredano*, tipărită la Venetia în 1665.

Prin intermediul bibliotecii de la Mărgineni au pătruns în Țara Românească operele istoricului și oratorului italian Agostino Mascardi (*Prose Volgari*, Venetia, 1645), ale cardinalului Gaspare Cantarini, sonetele lui Giuliano Goselini (istoric și poet italian din secolul al XVI-lea) sau *Gramatica latină* a lui Emmanuel Alvarus,

In 1694 generalul Marsigli i-a trimis stolnicului Constantin Cantacuzino, după cum reiese din scrisoarea de răspuns din 4 martie 1694, operele celebrului predicator iezuit Paolo Segneri. Era, fără indoială, cunoscuta lucrare *La Manna dell'anima*,

intr-o ediție din secolul al XVII-lea în patru volume ,păstrate astăzi la biblioteca Colegiului " Nicolae Bălcescu" din Craiova.

Câteva lucrări descoperite în fondurile Bibliotecii Academiei vin să demonstreze că autorul *Istoriei Țării Românești* a împins studiul limbii latine mult peste cerințele didactice și uzuale ale epocii. Numai înalte preocupări filologice de factură umanistică l-au determinat pe stolnicul Constantin Cantacuzino să-și procure, în afară de gramatica lui Alvarus ,celebra gramatica latină a marelui umanist german Philipp Melanchthon .intr-o ediție apărută la Leipzig în 1552,sau o culegere din cele mai alese expresii ale scriitorilor de limbă latină ,intitulată *Flos Latinitatis* (Venetia, 1683)

Este știut că adeseori traducătorii diferitelor lucrări tipărite în Țara Românească în anii domniei lui Șerban -Vodă sau Constantin Brâncoveanu solicitau sprijinul marelui cărturar pentru tălmăcirea unor cuvinte sau expresii mai dificile sau revizuirea integrală a traducerilor . Se adresau stolnicului și pentru faptul că acesta era posesorul unei mari biblioteci ,din care nu lipseau cele mai importante lucrări de referință (dicționare ,lexicoane ,tratate de bază ,encyclopedii). Astfel ,din biblioteca de la mănăstirea Mărgineni s-a păstrat până astăzi dicționarul trilingv (slav, italian, latin) intitulat *Thessaurus linguae illyricae sive Dictionarium illyricum* ,tipărit la Loreto în 1649.Din aceeași sursă provine și enciclopedia monumentală în 8 volume a eruditului flamand Laurentio Bayerlinck, *Magnum theatrum vitae humanae*,intr-o ediție lioneză din anii 1656-1665. Este, poate, cea mai veche știre care atestă folosirea encyclopediilor de către cărturarii din Țara Românească.Catalogul bibliotecii stolnicului înregistrează și o alta encyclopedie cu titlul similar , *Theatri humanae vitae* (autor Theodorus Zvingerus)

Printre gânditorii ale căror opere au populat biblioteca intelectului boier muntean se numără savantul german din secolul al XVI-lea Gaspar Peucer , filosoful și matematicianul sicilian Michael Angelus Fardella , care a studiat temeinic filosofia lui Descartes , sau eruditul francez , fost rector al universității Sorbona , Ravisius Textor .

De o certă valoare documentară este tratatul de filosofie în 6 volume *Philosophia vetus et nova ad usum scholae accommodata*, tipărită la Paris și Bologna în 1682 , deoarece consemnează , în multiplele însemnări marginale ca posesori anteriori pe doctorul Iacob Pylarino , medic la curtea lui Șerban vodă și Constantin Brâncoveanu , prieten al stolnicului Constantin Cantacuzino , și pe un alt medic contemporan , Prochori Primicerius , de la care autorul *Istoriei Țării Rumânești* a cumpărat și alte lucrări .

In biblioteca familiei Cantacuzino întrezărim și numeroase preocupări pentru științele pozitive : medicină , matematică , astronomie , fizică , tehnologie . Aceste prezente de factură științifică în cultura stolnicului Constantin Cantacuzino și a fiului său Răducanu (Rodolfo) își au începutul în anii de studii la Padova sau la Paris (Răducanu , fiul stolnicului Constantin Cantacuzino , a urmat și cursurile Universității din Paris).

Intre puținele cărți care s-au păstrat până la începutul secolului al XIX-lea la mănăstirea Mărgineni figurau și câteva titluri privind știința medicală .In primul rând,

ediția princeps din 1572 a lucrării *Disputationum de nova Philippi Paracelsi medicina*, scrisă de Thomas Erastus, profesor de medicină la Universitatea din Heidelberg. Disertația este legată într-un singur volum cu alte două lucrări ale aceluiași autor, tot în ediții princeps. Volumul provine din biblioteca Colegiului din Comenita.

O colecție aproape completă din lucrările științifice ale matematicianului și astronomului italian din secolul al XVII-lea Andrea Argoli, profesor de matematică la Universitatea din Padova, se păstrează astăzi la Biblioteca Academiei, coborând prin timp de la mănăstirea Mărgineni; toate exemplarele au trecut în subsolul paginii de titlu ex libris-ul stolnicului Constantin Cantacuzino.

O prețioasă mențiune despre cunoașterea în țara noastră a operei marelui astronom și matematician olandez Snellius, descoperitorul legilor refracției, este lucrarea sa *Theoriae mechanicae delineato*, aflată în biblioteca familiei Cantacuzino într-o ediție din 1705. Anul de imprimare al acestei lucrări este de natură să arate că cercetările științifice ale stolnicului nu se referă numai la perioada studiilor în străinătate, ci reprezintă o coordonată a întregii sale activități.

Secolul al XVII-lea este în istoria multimilenară a culturii umane un moment însemnat și prin apariția unui nou produs al artei tipografice, care a dat politicii o temută armă de luptă, iar literaturii și științei un puternic mijloc de afirmare: *periodicele*. Prin conținutul lor variat și mereu actual, datorită periodicității, care scurta mult drumul unei știri militare sau politice sau al unei realizări științifice și literare de la sursă sau autor până la cititor, periodicele cunosc o mare circulație continentală, iar numărul lor înregistrează în a doua jumătate a secolului o tendință de rapidă creștere. În a doua jumătate a secolului al XVII-lea foile periodice pătrund și în țările noastre, stolnicul Constantin Cantacuzino fiind primul cărturar român care se abonează la câteva periodice în limba italiană.

Se află astăzi în Biblioteca Academiei cinci volume in quarto, într-o frumoasă legătură românească de epocă în piele galbenă și maro, o mare parte din colecția unui periodic vienez în limba italiană, *Il Corriere ordinario* din anii 1688-1703, la care a fost abonat stolnicul Constantin Cantacuzino..

Pe baza informațiilor bibliografice, de multe ori foarte întinse, stolnicul facea comenzi în străinătate, îndeosebi la Venetia, îmbogățindu-si biblioteca cu cele mai noi și mai valoroase tipărituri europene. Astfel, în primul număr al revistei "La Galleria di Minerva" din 1696 este prezentată lucrarea *Mappamondo istorico* a lui Antonio Foresti pe care am semnalat-o ca existentă în biblioteca eruditului boier român.

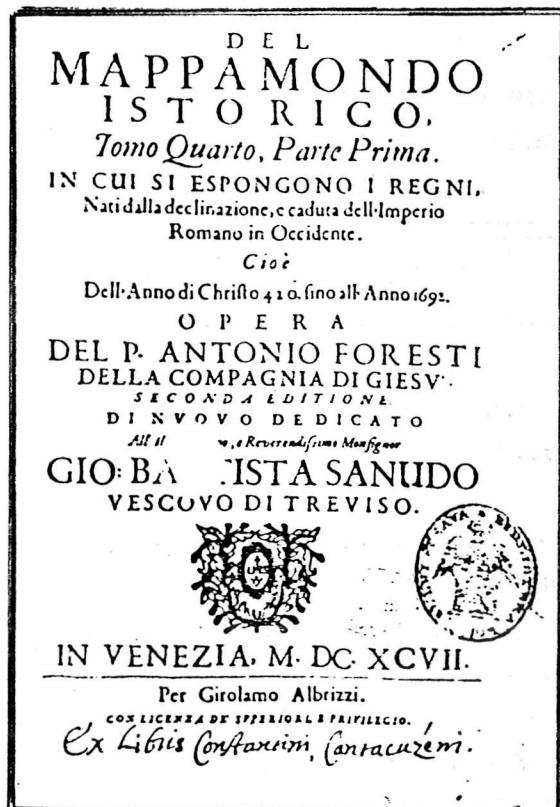
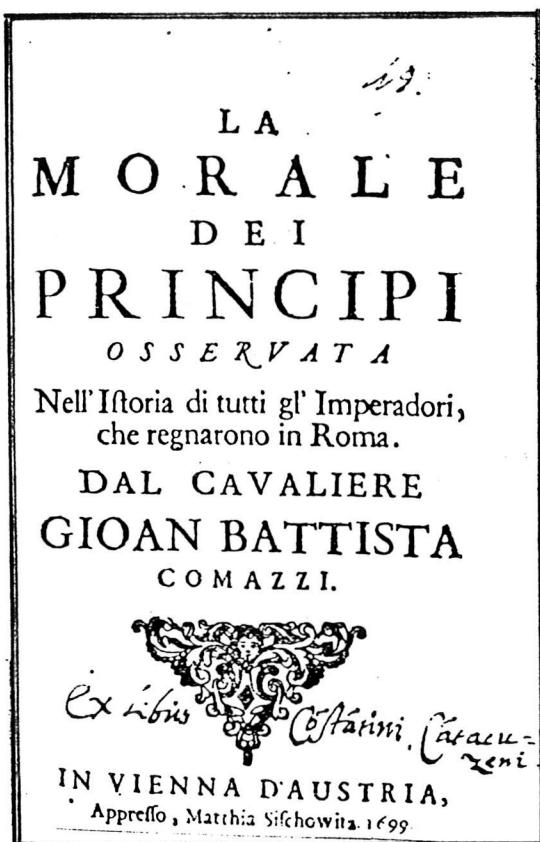
În partea a doua a publicației, din 1697, este prezentată pe larg, în aproape 30 de pagini, traducerea în limba italiană a lucrării *De vulgari eloquentia*, scrisă de marele Dante Alighieri, în ultimii ani ai vieții, în limba latină. Ediția italiană apără la Venetia în tipografia lui Allbrizzi, care semnează și cuvântul introductiv. Din informațiile noastre, este pentru prima dată când această operă a nemuritorului Dante este cunoscută dintr-o sursă directă de către cărturarii români. Si în acest caz stolnicul se dovedește a fi un înaintaș de seamă al culturii noastre.

Mai putem menționa în grupa periodicelor colecția intitulată *Veridica raccolta de Giornali di Buda si Almanacco perpetuo di Rutilio Benincosa*. Ambele publicații i-au apartinut, vădind încă o dată preocupările multiple și de profunzime ale unuia dintre cei mai de seamă reprezentanți ai umanismului românesc din secolul al XVII-lea, Constantin Cantacuzino stolnicul.

Dima - Drăgan , Corneliu.

Orizonturi umaniste în cultura românească din secolul al XVII-lea. Biblioteca unui mare carturar : stolnicul Constantin Cantacuzino .

In Ex libris .București Editura Litera , 1973, p 136-155 .(Fragmente)

915075

**MARKETINGUL IN BIBLIOTECĂ.
CUNOAȘTEREA BENEFICIARILOR.**

Definirea cerințelor beneficiarilor , față de serviciul lecturii publice , constituie obligația cheie a marketingului , aplicat acestui tip de activitate. Două sunt intrebările la care trebuie formulate răspunsuri , din această perspectivă :

1. Cum pot fi stabilite și anticipate cererile beneficiarilor ?
2. Cum poate ști biblioteca publică , dacă serviciile sale au valoare , în raport cu comunitatea beneficiarilor ?

Există trei surse care oferă substanță necesară răspunsurilor la aceste intrebări:

1. Datele statistice existente , care pot furniza elemente pentru construirea unui profil al comunității beneficiarilor.Din aceste date se poate afla că: există un procent semnificativ , în comunitatea pentru care funcționează biblioteca publică , de persoane vârstnice sau tinere care utilizează acest serviciu; care este structura și care sunt perspectivele activității economice , culturale , sociale și politice din zonă ; care sunt prioritățile în planul serviciilor publice ;care este procentul de șomeri pentru care se pune problema reconversiei profesionale ;care este mărimea și structura grupurilor sociale cu nevoi speciale , etc. Aceste date și informații au evidente implicații pentru politica de achiziții , pentru programul cultural al instituției ; pentru stabilirea programului de lucru cu publicul ; pentru substanță serviciilor de referință și bibliografice ; pentru pregătirea și utilizarea flexibilă a personalului; pentru identificarea priorităților ; pentru fundamentarea deciziilor .

2. Experimentul. În activitatea comercială , în mod obișnuit când se lansează un nou produs se testează piață , pentru a se vedea în ce măsură acesta poate fi acceptat de consumatori . În mod asemănător definirea atență a profilului utilizatorilor potențiali poate fi utilă procesului de experimentare a unor noi servicii , pentru a se vedea dacă ele au șansa de a răspunde unor nevoi reale și nu presupuse ale acestora (" nevoi aspirații " sau " nevoi obligații " , cum le numește Chombart de Lauwe) sau dacă acestea le sunt doar atribuite de către bibliotecă (există frecvent impresia că " stim noi ce trebuie să oferim cititorului ").

3. Feed-back-ul ,sau perceptia beneficiarilor,in raport cu activitatea bibliotecii publice. Într-o bibliotecă specializată ,acest feed-back este mai ușor de măsurat,deoarece comunitatea beneficiarilor este limitată la grupul profesional pentru care funcționează (este stiut că,la noi ,aceste biblioteci,ca și cele universitare ,nu sunt deschise publicului larg).Într-o bibliotecă publică,in care comunitatea utilizatorilor este "deschisă ",acest lucru este mult mai dificil,dar perfect posibil.Ciar dacă esantionul ,ales în acest scop,este reprezentativ pentru comunitatea

locală,răspunsurile acestuia pot fi,cu dificultate ,considerate integral obiective și ferite de distorsiuni.Să în situația în care un chestionar sau un interviu pot fi considerate neutre,obiectivitatea și acuratețea răspunsurilor pot fi afectate de faptul că ele exprimă opinia personală a celui interviewat. Dar,se știe că opiniile sunt întotdeauna afectate de percepții,asteptări și aspirații și că ele pot exprima o realitate de moment. În plus,asemenea modalități de măsurare a feed-back-ului cer mult timp și volum de muncă pentru pregătire ,realizare și analiză și mult profesionalism și exercițiu indelungat în acest tip de demers.

Oricum, asemenea procedee oferă informații utile. De exemplu ,o cercetare pe care am efectuat-o în Biblioteca Municipală " Mihail Sadoveanu " București,a relevat faptul că, și cei ce vin regulat la bibliotecă (cel puțin o dată pe lună),nu cunosc totalitatea serviciilor pe care aceasta le oferă. Ei cunosc, cel mult ,serviciile de imprumut și sala de lectură ,dar nu știu că ,pe lângă acestea ,există servicii de referință ,bibliografii la cerere ,bibliografia locală,expoziții de carte, conferințe și audiții muzicale ,publicațiile proprii ale instituției.Semnificația acestei informații constă în nevoie ca biblioteca să-si popularizeze/semnaleze,prin servicii adecvate de relații publice,mai insistent,programul complet și diversitatea serviciilor ,atât pe traseele interioare instituției ,cât și în relațiile cu restul comunității a mijloacelor de comunicare și structurilor locale.

O cercetare de acest gen,pentru a fi edificatoare nu trebuie neapărat să fie extinsă sau costisitoare ,dar este necesar să fie efectuată în colaborare /consultanță cu specialisti în sociologie. O asemenea cercetare trebuie ,totodată,sa fie integrată procedurilor de monitorizare periodică a prestației unei biblioteci publice .Statistica, experimentul și măsurarea feed-back-ului constituie modalități operaționale pentru definirea ,cu acuratețe ,a nevoilor de informare a beneficiarilor potențiali , a modului în care ei percep instituția (imaginea acesteia),utilizarea eficientă a resurselor bibliotecii (colecție ,patrimoniu ,personal ,finanțe). Ele oferă informații care pot constitui fundamentele deciziilor privind obiectivele , prioritățile ,perspectivele instituției și modalitățile de realizare a acestora.

Datorită faptului că ,attitudinile și conduitele beneficiarilor în raport cu biblioteca publică ,sunt rezultatul percepției acestora ,izvorată din experiența personală cu biblioteca publică,ele sunt,in mare măsură ,și expresia " imaginii " instituției . Imaginea bibliotecii în percepția utilizatorilor este ,în același timp superficială și profundă.Este superficială pentru că ,nu reflectă ,întotdeauna,realitatea (ar fi ca și cum s-ar judeca o carte după copertă.). Oricum,prima impresie conținează și ea poate influența percepția și conduitele pe termen lung,putând deveni fundamentală în decizia de a continua apelul la biblioteca publică pentru servicii de lectură și acces la informație.Factorii producători de imagine sunt: personalul și conduită acestuia, spațiul interior al instituției și mesajul acesteia (colecție, servicii,programe ,echipamente ,facilități).

Investigația noastră , a urmărit și identificarea opiniilor cititorilor,fără de acest aspect,cu alte cuvinte " imaginea " serviciului lecturii publice,asa cum este ea percepță de către utilizatori. Indicatorii posibili de a oferi elemente,in acest scop,sunt cei referitori la :

- localizarea bibliotecii (acces, semnalizarea exterioară);
- aparența exterioară : Ce sentimente inspiră aceasta, din exterior? Dacă pare o instituție deschisă ,primitoare ,prietenoasă ? Dacă pare accesibilă?
- aparența interioară : Ce sentimente inspiră interiorul instituției ? Dacă ii este clar ce are de făcut ,după ce a intrat ? Dacă sunt persoane care să-i îndrumă ? Dacă au sentimentul că sunt bineveniți?
- utilizarea bibliotecii : Dacă există probleme de orientare? Dacă sunt ajutați de personalul instituției?
- serviciile : Care sunt serviciile oferite de bibliotecă ? Cum se află despre existența lor ? Dacă găsești , în colecția bibliotecii ,materialele necesare ? Dacă există echipamentele și facilitățile pe care le așteaptă?
- semnele de orientare în bibliotecă : Sunt acestea clare? Sunt adecvate? Există spații funcționale pentru diferitele tipuri de servicii? Cum sunt apreciate aceste spații ?

Rezultatele acestei investigații oferă informații privind imaginea bibliotecii, astă cum este ea percepută de beneficiari. Ca o notă generală, se poate afirma că, biblioteca publică este percepută pozitiv, deși există în opinia utilizatorilor abordări și unele aspecte care îndeamnă la reflectie și acțiune. Semnalăm doar câteva dintre acestea , cu sublinierea că ,redresarea lor nu pune probleme de costuri insurmontabile ,ci doar o regândire a priorităților și alocării resurselor necesare:

- bibliotecile nu sunt ,întotdeauna ,ușor de găsit. Este nevoie să fie semnalate stradal,cel puțin de la proxima intersecție ;
- aparența exterioară este ,uneori ,stearsă ,cenusie, lipsită de personalitate;
- sunt numeroase situațiile în care colecția bibliotecii nu detine materiale necesare ,frecvent solicitate, nu există exemplare suficiente;
- mediul interior este ,intunecat,rece ,neaerisit,insuficient iluminat , corpuri sanitare inadecvate ,mobilier greoi ,cu aspect prăfuit greu de igienizat.Lipsesc echipamentele și tehnica elementară de bibliotecă;
- semnele de orientare interioară sunt uneori confuze,plasate în locuri laterale, insuficiente;
- personalul are tendință de a supralicita restricțiile,in raport cu cititorul,(limita numărului de cărți ce pot fi imprumutate , perioada permisă pentru imprumut , etc.),în loc să explice și să prezinte serviciile și programul. Acestea din urmă trebuie semnalate,insistent,încă de la intrare și pe tot traseul interior , prin afișe care să le prezinte în totalitate .

Atitudinea personalului este determinantă, în percepția utilizatorilor. Cumulată cu imaginea generată de celelalte elemente ,rezultatul poate fi agravat sau atenuat.

Cum ^{se} poate influența o imagine pozitivă ? Cel mai productiv demers,in acest sens, (deși nu singurul),il detine organizarea unui serviciu adecvat de relații publice, ca o alternativă la profilul pe care acest serviciu îl are , la ora actuală, în bibliotecile noastre publice. Un posibil proiect pentru acest serviciu ,ar putea avea urmatoarele componente:

- a) o atitudine preventivă față de utilizatori, care trebuie să simtă că instituția există pentru ei și nu invers;

- b) o publicitate adekvată ,care să promoveze registrul serviciilor bibliotecii, în totalitatea lor , prin sloganuri,postere,etc.Decorarea internă trebuie să fie luminoasă, atractivă ,prietenoasă;
- c) relații cu mijloacele de comunicare locale , in care biblioteca să fie o prezentă constantă ;
- d) o adresare mai directă publicului , prin prezentarea de cărți , semnalarea noutăților, întâlniri cu autori, cu personalitățile locale , dezbateri . Prezența bibliotecii, in cadrul unor evenimente de istorie locală este esențială ; la fel in proiectele de perspectivă socio-economică, educatională și culturală ale zonei ;
- e) colaborarea cu celelalte instituții culturale din localitate , pe principiul complementarității și utilizării partajate a resurselor ;
- f) practicarea efectivă a schimbului inter - bibliotecar ;
- g) cunoașterea și acceptarea diversității utilizatorilor ;
- h) crearea instrumentelor și faptelor de comunicare (publicații proprii);
- i) organizarea unui serviciu de informare pentru / despre comunitate ;
- j) monitorizarea activității , pe criterii atât cantitative , cât și calitative ;
- k) evaluarea costului unui program sau serviciu ;
- l) evaluarea programelor și a efectelor lor ;
- m) antrenarea reprezentanților utilizatorilor in deciziile manageriale ;
- n) informarea serviciilor funcționale ale instituției cu privire la datele comunității pentru care lucrează .

Ne putem întreba , in relație cu acest tip de serviciu , dacă : sunt pregătite bibliotecile pentru asemenea operațiuni? Au ele o stare favorabilă in acest sens ?Sunt bibliotecarii motivati să o facă ? (nu numai salarial) ? Există forme adecvate de pregătire profesională pentru aceste noi operațiuni ? Există resursele institutionale necesare (colecție , echipamente , spații , bani) ?

O analiză specială poate da răspunsul corect la aceste intrebări , poate semnala ce trebuie întreprins pentru un nou exercițiu al bibliotecii publice in relațiile cu beneficiarii serviciilor sale .

Ca orice altă activitate socială, bibliotecile sunt dependente și de utilizatori (și ei sunt o resursă care poate multiplica sau diminua randamentul acestui serviciu public) , pe care trebuie să-i atragă , să le stârnească interesul , curiozitatea și înțelegerea ; să genereze și să satisfacă preocupările de lectură ale acestora .

Centrarea pe beneficiar este o prioritate , de mare actualitate , pentru biblioteca publică și se pot întreprinde numeroase demersuri , in aceasta direcție . Mai ales atunci când circumstanțele in care funcționează , nu-i sunt prielnice .

Dr. Victoria Dumitrescu
Sociolog ,Biblioteca Municipală " Mihail Sadoveanu " București

Proiectul Programului de informatizare a bibliotecilor.

1. Introducere

Automatizarea activității bibliotecare a inceput în anii '60, ca urmare a creșterii rapide a nevoii de informație a beneficiarilor, în contextul dezvoltării vertiginioase a tehnicii de calcul, astfel că la sfârșitul anilor '80 mareea majoritate a bibliotecilor din Europa, America, Japonia, Coreea și alte țări asiatice, efectuau principalele servicii specifice numai în sistem automatizat.

Izolarea României timp de peste 50 de ani, în ciuda aspirațiilor sale europene și a vocației de sinteză a poporului român, a făcut ca astăzi decalajul între bibliotecile românesti, din punctul de vedere al posibilității de stocare și diseminare a informației, față de instituțiile similare din Comunitatea Europeană, să fie de cca. 20 de ani.

După anul 1989 s-au produs o serie de mutări și în România sub acest aspect, astfel, unele biblioteci cu sprijinul ministerelor, al unor organisme naționale centrale și locale, sau internaționale, au inițiat acțiuni de modernizare a propriilor servicii, constând, în principal, din: achiziționarea de tehnică de calcul, reciclarea profesională a unor bibliotecari, prelucrarea în sistem automatizat a documentelor primare (carti, periodice) și formarea propriilor bănci de date. Între acestea se numără Biblioteca Națională a României, Biblioteca Universitară București, Biblioteca Universității din Craiova, Biblioteca de Medicină din Cluj precum și unele biblioteci județene: Brăila, Buzău, Cluj, Constanța, Galați, Iași, Mureș, Neamț, Prahova, municipală București etc.

Având în vedere standardele la care s-a ajuns pe plan european în acest domeniu, precum și necesitatea reducerii decalajelor existente, în ceea ce privește circulația informației, se impune adoptarea unor măsuri eficiente în perspectiva anilor 1996 - 2010 după cum urmează:

2. Etapele informatizării bibliotecilor

* informatizarea activității proprii a fiecărei biblioteci: achiziții, catalogare, clasificare, evidență, gestionare, accesul on-line al utilizatorilor la baza de date;

* interconectarea bibliotecilor din aceeași rețea, prin crearea sistemului informațional la nivelul rețelelor: biblioteci publice, de învățământ etc;

* interconectarea rețelelor de biblioteci între ele, și cu alte rețele informative (ale centrelor de documentare, arhivelor, muzeelor);

* integrarea în sisteme internaționale prin sistemele de comunicații în domeniu

2.1. Informatizarea proprie a unei biblioteci

Se poate realiza modular, pe etape, pe baza soluției conceptuale ca, în final, biblioteca respectivă să fie parte în sistem. La acest nivel sistemul presupune o bază

de date centrală , gestionată de un software adekvat , prin care se asigură realizarea tuturor funcțiilor bibliotecii : achiziții , schimb intern și internațional, împrumut , transfer de informații de la și către alte sisteme , elaborarea de noi publicații(sinteze, bibliografii) , controlul serialelor , evidentă gestionară .

2.1.2. Aceasta etapă este mai importantă și presupune și efortul cel mai mare (finan- ciar , intelectual , logistic).

2.1.3. Costuri

La nivelul unei biblioteci etalon (județeană , în perspectiva anului 2000) se estimează următoarele dimensiuni :

- volumul colecțiilor :	500.000 unități bibliografice ;
- creștere anuală :	15.000 unități bibliografice ;
- număr utilizatori anual :	20.000 persoane fizice ;
- frecvență :	500 utilizatori zilnic.

Costuri echipamente și software :

	Cantitate	Pret mediu
posturi de lucru pentru personalul bibliotecii (PC-uri)	10	10.000 USD
server cu aproximativ 2 Gb hard disk	1	2.000 USD
PC-uri (fără hard disk și cu unitate de diskete) pentru accesul publicului la baza de date	10	8.000 USD
imprimante matriciale	2	700 USD
imprimante LASER	1	1.000 USD
unitati CD-ROM independente sau incorporate in PC-uri	2	800 USD
cititor de coduri de bare	1	200 USD
scanner	1	300 USD
modem	2	1.000 USD
echipamente pentru gateway	1	1.000 USD
TOTAL		25.000 USD

La aceste costuri se adaugă unele cheltuieli de până la 10% din total , pentru materiale auxiliare (cabluri , conectori etc.) și consumabile .

Costurile pentru formarea/reciclarea personalului pot fi estimate în funcție de fluctuația prețurilor pe piata serviciilor , insumând circa 1.000.000 lei/persoană o dată la 5 ani .

Acet proces presupune :

- * inițierea în procesul de utilizare a calculatorului și a software adoptat ;
- * perfecționarea profesională .

2.1.4. Activități de realizat :

* crearea unei Comisii Naționale pentru Informatizarea Bibliotecilor prin hotărâre de guvern , din care să facă parte reprezentanții tuturor instituțiilor centrale

care au în subordine rețelele de biblioteci și alte organisme cu atribuții în domeniu: Comisia Națională de Informatică , Ministerul Culturii , Ministerul Învățământului , Ministerul Sfintei și Tehnologiei , Ministerul Apărării Naționale, Academia Română, asociațiile de profil ;

* desemnarea Bibliotecii Naționale a României ca " Agentie Națională pentru Informatizarea Bibliotecilor " prin ordin al ministrului culturii - tr .II 1996;

* informatizarea bibliotecilor județene , în perioada 1996-1997 pe baza programului elaborat de Biblioteca Națională a României , avizat de Comisia Națională de Informatizare Se vor lua în calcul și costurile efectuate deja de unele biblioteci , fapt ce presupune diminuarea cheltuielilor totale cu cca. 25%

* informatizarea bibliotecilor municipale și orășenești , în perioada 1997-2000,pe baza propunerilor și sub supravegherea Bibliotecii Naționale și a subcomisiilor de informatizare create la nivel județean , ca părți componente ale Comisiei Naționale de Informatizare ;

* informatizarea bibliotecilor care aparțin instituțiilor de învățământ superior , în perioada 1996-2000 , pe baza unui program elaborat de Ministerul Invățământului și Comisia Națională de Informatizare a Bibliotecilor ;

* informatizarea Bibliotecii Academiei Române, a bibliotecilor specializate ale academilor de profil și al altor instituții și organisme centrale , pe baza programelor proprii ale instituțiilor respective,avizate de Comisia Națională de Informatizare a Bibliotecilor , în perioada 1996-2000

2.2. Celelalte trei etape ale informatizării

Interconectarea bibliotecilor în rețea , interconectarea retelelor , respectiv crearea sistemului național de informare și , în final , conectarea sistemului național de informare în sisteme internaționale , se vor derula în paralel cu activitățile primei etape , în coordonarea Comisiei Naționale de Informatizare a Bibliotecilor și a Bibliotecii Naționale a României , în calitate de Agentie Națională pentru Informatizarea Bibliotecilor .

3. Concluzii

3.1. Derularea acestui program pe perioada 1996-2000 presupune informatizarea a cca .500 biblioteci din România , adică 3% din total . Acestea însă detin peste 90% din potențialul informational al țării , știut fiind că bibliotecile mici nu detin , în principiu , unice.

Cele 500 de biblioteci luate în calcul realizează servicii de lectură , informare , studiu și documentare pentru circa 3 milioane de utilizatori în prezent, numărul acestora dublându-se în perspectiva anului 2000.

3.2. Eforturile financiare suportate de la bugetul de stat pot fi diminuate prin :

* atragerea unor surse de finanțare din sectorul privat (instituțiile de învățământ superior particulare , pentru bibliotecile proprii , și vor realiza programe de informatizare prin mijloace interne) ;

* participarea agentilor economici la informatizarea bibliotecilor care ii deservesc ;

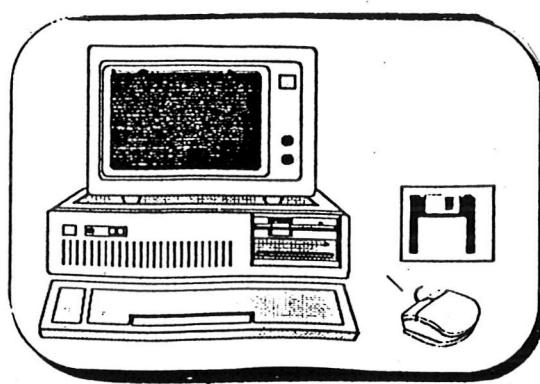
- * finanțare prin PHARE și alte organisme internaționale ;
- * practicarea unor servicii cu plată de către biblioteci ;
- * sponsorizări .

3.3. Accesul utilizatorilor din România la principalele baze de date din țară , centrale și locale , precum și la baze de date din principalele țări ale lumii , va avea un efect benefic asupra cercetării științifice și tehnologice , a creației științifice și cultural-artistice , acestea putând lua contact direct cu tot ceea ce e mai nou in domeniile de interes .

3.4. Comunitatea internațională , în primul rând cea europeană , este ea însăși interesată în accesul la băncile de date din România pentru cunoașterea rapidă a unor elemente de interes cum ar fi :

- * documentele legislative și cu caracter economic în vederea derulării unor proiecte de afaceri ;
- * documentele cu caracter istoric și oficial pentru a vedea nivelul la care pot fi percepute în România realitățile din zone diverse ;
- * documentele de emanatie românească și alte unicate (pentru străini) în vederea întregirii documentației despre propriile state și popoare . Este de presupus , de altfel , că o condiție de bază a integrării României în structurile euroatlantice o constituie accesul la băncile de date românesti și integrarea acestora în sistemele internaționale de stocare și utilizare a informației.

Ion Mărunteanu
Serviciul Bibliotecii din
Ministerul Culturii

**Un imperativ major:
activitatea de pregătire și perfectionare profesională
a bibliotecarilor.**

Acțiunile organizate pentru pregătirea și perfecționarea profesională a bibliotecarilor se desfășoară în baza prevederilor Ordinului Ministerului Culturii nr. 111 din 17 aprilie 1995.

In cele ce urmează , ne vom referi la principalele aspecte ce trebuie reținute, ca fiind edificatoare pentru "imbunătățirea cadrului organizatoric al desfășurării activității de perfecționare a pregătirii profesionale a personalului din domeniul culturii și artei",cadru ,pe care și-l propune și il rezolvă, după opinia noastră, susnumitul Ordin:

- Intreg personalul de specialitate,din bibliotecile publice de stat,este obligat să parcurgă ,in trei ani de la numire ,un program de initiere și formare " BAZELE BIBLIOTECONOMIEI " și , din patru in patru ani - bibliotecarii cu vechime indelungată, un program de dezvoltare profesională , in funcție de cerințele biblioteconomice ale postului;

- Articolul 8 al Ordinului stipulează că " In_cazul menținerii in funcție a personalului de specialitate (bibliotecari , in situația noastră) care nu se incadrează in prevederile de mai sus , răspunderea revine _exclusiv directorului sau conducătorului unității ce are instituția in subordine " (inteqagându-se aici , consiliile locale) ;

- Aplicarea pentru prima etapă a prevederilor de mai sus , in cazul bibliotecarilor , a inceput in anul 1995 și se va incheia in anul 1998 ;

- Rezultatele obținute cu prilejul parcurgerii programelor de pregătire , respectiv de dezvoltare profesională , (conform prevederilor art. 5) vor fi luate in considerare la promovarea pe trepte (grade) superioare de salarizare . Prin această stipulare , se interzice , de fapt , după data aplicării ordinului respectiv , acordarea de trepte (grade) personalului necuprins in acțiunea de pregătire , respectiv de dezvoltare profesională . La susținerea examenelor de grade (trepte) , date numai după absolvirea programului stabilit pentru fiecare ciclu de patru ani , se are in vedere , obligatoriu , calificativul obținut la absolvirea programului parcurs , cât și calificativele acordate personalului la finele anului calendaristic . Examenul de treaptă (grad), constă , de fapt , numai in aprecierea activității practice obținute la locul de muncă,apreciere rezultată dintr-o lucrare personală (bibliotecari cu studii superioare), sau practico- aplicativă (absolvenți ai școlii postliceale de biblioteconomie) , respectiv din activitățile (operațiile) practice (personalul cu studii medii) ; toate acestea se stabilesc la sfârșitul anului pentru bibliotecarii desemnați , ca potențiali , să se prezinte in anul următor la examenul de treaptă (grad) . Pe baza unei asemenea măsuri , se poate solicita Centrului de perfectionare cuprinderea in

acțiunile de pregătire și dezvoltare profesională a acestor bibliotecari cu prioritate . Rezultă astăzi , că , din examenul de promovare s-a eliminat partea teoretică a acestuia ;

- El este astfel mai stimulativ pentru bibliotecari și mai eficient pentru activitatea bibliotecilor în ansamblu , cointeresarea fiind reciprocă . Legăt de prevederea (obligația parcurgerii unui program de perfecționare pentru promovare pe trepte - grade) , semnalăm faptul că , în baza anunțului dat de Ministerul Invățământului privind datele de susținere a definitivatului și examenului de obținere a gradului didactic II , " Nu se pot inscrie la aceste examene cadrele didactice care nu au participat la programele de perfecționare ". Cu alte cuvinte , obligația de perfecționare și de luare a ei în considerare la promovarea în trepte (grade) de salarizare se aplică și în alte domenii de activitate , inclusiv în invățământ , unde s-ar putea crede că , dacă tot dai examenul de grad , de ce mai trebuie să parcurgi , obligatoriu , concomitent și programe de perfecționare ;

- De asemenea , personalul cu vechime indelungată se va prezenta la programul de perfecționare cu lucrare elaborată , însotită de referatul conducerii bibliotecii județene în care se va motiva necesitatea abordării subiectelor acestora și aprecierea modului în care cei în cauză au reușit rezolvarea problemei respective , cu consecințe pozitive la îmbunătățirea activității profesionale ;

- Precizăm , că în compartimentul respectiv , în baza diplomei de absolvire a unui program de perfecționare , bibliotecarul se poate prezenta în următorii patru ani de două ori (la fiecare doi ani) pentru obținerea unei trepte noi de salarizare (pentru fiecare din ele , dându-se sarcini noi).

Suntem conviști , că o dezbatere cu directorii bibliotecilor județene , a prevederilor Ordinului Ministerului Culturii nr. 111/din 1995 , va fi de natură să conducă la aplicarea lor corectă . Sensul acestora fiind corespunzător receptat și de personalul respectiv din toate categoriile de biblioteci publice de stat . Fără indoială , că multe aspecte ale problemei în discuție vor fi abordate și cu prilejul întâlnirilor profesionale anuale organizate cu bibliotecarii manageri , acestia aplicând periodic împreună cu conducerile bibliotecilor măsurile și sarcinile stabilite .

Gheorghe Popescu
expert - consultant la Centrul de perfecționare a
personalului din cultură și artă

Pregătirea profesională , cerință a modernizării actului de lectură

Perfecționarea activității de bibliotecă , revitalizarea rolului acesteia ca instrument important în devenirea intelectuală și spirituală a personalității , impune folosirea unor modalități noi pentru afirmarea caracterului deschis și dinamic al

acestui spațiu cultural, unde lectura dezvăluie sensurile și semnificațiile domeniilor cunoașterii umane .

Pentru concretizarea acestei cerințe , in activitățile ce vor fi organizate in cele sapte centre metodice ce grupează bibliotecile comunale din județ vom avea in vedere in principal consolidarea și extinderea unor activități care să contribuie la optimizarea demersului bibliotecar in scopul valorificării colecțiilor de care dispun aceste instituții de cultură .

Prin dezbaterea unor probleme legate de programarea , organizarea și desfășurarea activității bibliotecii comunale; studierea documentelor de bibliotecă (registre: inventar , de înșcare a fondului ; caiet de evidență zilnică a activității ; fisă de lectură etc.)cât și prin dialogul profesional ce se va realiza in acest semestru pe tema : "Descrierea cărților . Sistemul de așezare a documentelor și cotarea lor . Cataloagele de bibliotecă" vom avea in vedere aprofundarea problemelor specifice de biblio-teconomie , evidențierea aspectelor noi apărute in domeniu , conturând obiectivele prioritare ale bibliotecilor comunale in acest an .Astfel , discuțiile se vor referi la regulile generale și principiile înregistrării catalografice , tipurile de descriere , schemele de descriere pe fisă de catalog , puncte de acces - vedete, cazuri particulare. Fiind in perioada de constituire și definitivare a cataloagelor in bibliotecile comunale,dezbatările se vor concentra și pe modalitățile de dezvăluire a publicațiilor (după aspect , conținut , adresabilitate , apartenența fondurilor, gradul de reflectare a fondurilor) ordonarea catalogului alfabetic pe nume de autori și titluri anonime, fisă divizionare . De asemenea, participanții , asistând la desfășurarea unei manifestări culturale (in acest semestru - centrată pe implinirea unui număr de ani de la nașterea sau moartea unor personalități culturale ca : Mihai Eminescu , I.L.Caragiale , Ion Creangă , Ion Minulescu , Constantin Brâncusi, Octavian Goga, George Topârceanu , Emil Cioran , Garabet Ibrăileanu , Nicolae Iorga , a scriitorilor dâmbovițeni : Grigore Alexandrescu , Vasile Cârlova , Ion Heliade Rădulescu , pe aniversarea unor evenimente social - culturale precum : Unirea Principatelor Române,Ziua Internațională a Femeii , Ziua Internațională a Copilului , Ziua Mondială a Teatrului și altele) vor reține elementele metodice de pregătire a unor asemenea activități,ce concură la afirmarea bibliotecii in sistemul educațional local . In acest semestru acestea vor fi organizate la bibliotecile comunale Niculești, Morteni , Vișinesti , Moroeni, Costești Vale, Șotânga și Voinești .

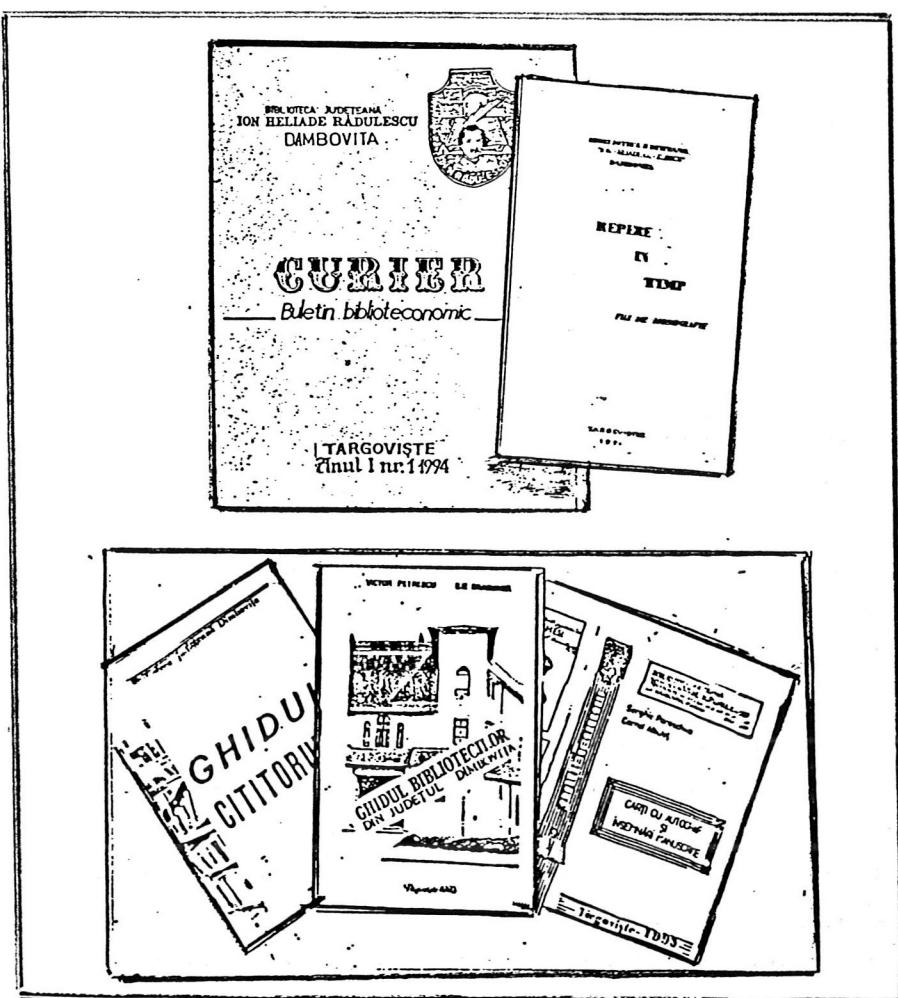
Continuând inițiativa din anii anteriori privind aniversarea unui număr de ani de la înființarea unor biblioteci publice din rețeaua asezămintelor culturale,in acest an vor avea loc activități deosebite in orașul Pucioasa și in comunele Brânești, Cojască , Sâlcioara , Tătarani și Vârfuri in cadrul cărora se va semnifica evenimentul prin organizarea unor microsimpozioane legate de tradițiile lecturii din orașul , comuna respectivă , a unor expoziții de carte și documente referitoare la istoricul vietii sociale și culturale precum și prin desfășurarea de programe artistice , concursuri " Cine stie câștigă " cu tematică adecvată momentului , medalioane literare (personalități ale vietii culturale care s-au născut sau au creat in aceste localități) .

Tot în scopul creșterii prestigiului bibliotecilor publice din județul nostru , la solicitarea autorităților locale , Consiliul Județean Dâmbovița a aprobat atribuirea unor denumiri bibliotecilor din localități în care au trăit personalități marcante ale culturii naționale și locale precum : GH.N.COSTESCU (Pucioasa), AUREL IORDACHE (Găești), ION GHICA (Răcari), I.C.VISSARION (Costești Vale) , ION CIORĂNESCU (Moroieni), VASILE FLORESCU (Voinesti), CONSTANTIN MANOLESCU(Aninoasa).

Cu sprijinul Bibliotecii judetene s-au desfășurat și se vor desfășura activități culturale în cadrul cărora va fi evocată personalitatea scriitorului , vor avea loc montaje , medalioane literare ce vor aduce în prim plan texte din lucrările sale reprezentative , se vor organiza expoziții de carte și alte documente ce vorbesc de viața și opera scriitorilor respectivi , pelerinaje la locurile unde s-au născut și au trăit aceștia .

Prin organizarea unor asemenea activități apreciem că actul de lectură în mediul rural capătă efervescentă , se diversifică , punând în valoare fondul de publicații al bibliotecilor pentru a fi cunoscut și solicitat de mai mulți locuitori ai localităților dâmbovite.

Florin Dragomir

*Considerații privind constituirea și valorificarea
documentelor audio - vizuale*

Noua dimensiune a vieții spirituale pe care o cunoaște omul contemporan atribuie muzicii un rol preponderent în contextul social actual , cu perspective încă nebănuite de dezvoltare în viitorul apropiat .

Ne aflăm în plină " explozie " a mijloacelor mass-media muzicale , a revoluționării mijloacelor tehnice de difuzare a creației , impunând nu numai o profundă studiere a particularităților noi ce aparțin fenomenului cultural ci și ,o adaptare corespunzătoare prin măsuri eficiente imediate în educația publicului.

Dominanta de gen a colecției Secției de Artă a Bibliotecii " Ion Heliade Rădulescu " din Târgoviște este muzica cultă , răspunzând atât exigentelor publicului meloman cât și cerintelor educației muzicale actuale . Secția are un fond de peste 7000 discuri și 1000 casete de muzică românească și universală , literatură română clasiceă și contemporană , teatru , discuri pentru copii cu cântece și povești , discuri și casete pentru invățarea limbilor străine , cântece populare , muzică usoară și de dans.

Conștient că funcția educativă a sectiei se realizează încă din faza constituirii și completării colecțiilor, atenția noastră s-a concentrat asupra achiziționării editiilor integrale din clasicii muzicii românești și universale (G. Enescu , L. Beethoven , W. A. Mozart etc.). De asemenea am avut în vedere procurarea unor discuri cu melodii interpretate de valorosi artiști născuți pe plaiuri dâmbovițene (Rodica Bujor, Florin Georgescu, Aura Urziceanu, Gheorghe Zamfir, Illeana Sărăroiu, Maria Cârneci, Ion Dolănescu, Dida Drăgan , Laura Stoica și alții).

O grijă aparte am avut pentru asigurarea celor mai diferite genuri muzicale . Au intrat în colecțiile sectiei valoroase apariții în materie de carte muzicală și partituri.In procesul de constituire a fondului audio- vizual pe lângă criteriul estetic am avut în vedere și alte criterii precum : programa școlară ,accesibilitatea, preferințele auditorilor .

Colecțiile sunt organizate pe genuri muzicale și în cadrul genurilor în ordine alfabetică, ceea ce permite o informare rapidă , în funcție de preferință . Mapele discurilor,purtătoare de informații despre compozitori ,operă , interpret, joacă ele însăși un rol important în orientarea beneficiarilor.

Pentru extinderea informației muzicale,secția asigură ghiduri pe genuri muzicale , lexicoane și dicționare muzicale, lucrări de istorie și teorie a muzicii,biografii ale muzicienilor iar pentru studiu un bogat fond de partituri(metode ,opere ,concerne, muzică camerală și instrumentală ,coruri și lieduri).

Auditările sunt organizate la cerere în mod individual sau în grup, secția fiind dotată cu douăsprezece căști ,magnetofoane, pikup-uri. Discurile și casetele sunt

solicită de școlile din oraș și folosite ca material ilustrativ în orele de muzică, de literatură, de învățare a limbilor străine, cele de dirigenie (asemenea ore organizându-se chiar la sediul bibliotecii noastre). Secția este vizitată de elevi ai școlilor: de muzică, populară de artă, normală, seminarul teologic, studenți și alți iubitori ai muzicii și frumosului de diferite profesii.

Împreună cu alte secții ale instituției noastre, sub genericul "STUDIOUL ARTELOR" organizăm medalioane muzicale, seri inchinate muzicii românești, expoziții de partituri și discuri pe diferite teme precum: "Crizantema de Aur la Târgoviște", "Istoria muzicii universale în exemple" etc. Am organizat cicluri de acțiuni cum ar fi: "Literatura și muzica", "Istoria culturii și civilizației", "Valoarea artei în Renaștere", "Muzica instrumentală franceză". În acest an vom marca prin audiuții muzicale aniversarea a 95 de ani de la nașterea compozitorului italian Giuseppe Verdi (ianuarie), a 45 ani de la moartea lui George Enescu (august), comemorarea a 110 ani de la moartea lui Franz Liszt (iulie). În luna octombrie desfășurăm, de asemenea, activități specifice dedicate Zilei Mondiale a Muzicii, aniversării zilei de naștere a marelui compozitor român Ciprian Porumbescu.

Pentru informarea cititorilor sectiei privind componenta și structura unităților de bibliotecă ce le detinem constituim în această perioadă Catalogul alfabetic de discuri, casete și benzi, ținând seama de principiile generale specifice acestui domeniu.

Ileana Fanache
Sectia de Artă

Fondul monografic local, carte de vizită distinctă a bibliotecii comunale.

In sfera de preocupări a unei biblioteci comunale există un element deosebit de important care o particularizează și anume - constituirea, completarea și valorificarea fondului monografic local ce cuprinde documente grafice privind istoria localității din toate punctele de vedere.

In constituirea fondului am cercetat documente existente deja în biblioteca comunala (micro monografie a comunei întocmită de profesoara Alexandrina Filip), unele ce se află la Biblioteca Județeană "Ion Heliade Rădulescu", la Filiala Dâmbovița a Arhivelor Statului, la Muzeul Județean (precum Colectia de studii și cercetări de istorie "Valachica", "Tezaurul documentar al Județului Dâmbovița", "Dicționarul istoric"). Am purtat discuții și am aflat date interesante de la intelectuali din comună, preoți, persoane în vîrstă, precum învățătorul pensionar Ion Mihăescu din satul Viișoara, care au preocupări de studiere a istoriei localității noastre.

In acest mod am putut stabili elemente definitorii ce caracterizează comuna legate de: parametrii istorico - geografici, structura comunității umane, profesiile practicate în trecut și astăzi, evoluția fenomenului demografic, a învățământului și

culturii , tradițiile religioase , folclorice , etnografice și obiceiurile strămoșesti intregind astfel datele despre comuna Ulmi . Am depistat numele unor oameni născuti in localitatea noastră care au contribuit la dezvoltarea ei economică ,socială și culturală .

O preocupare a constituit-o și organizarea unei colectii iconografice concretizată intr-un album unde am așezat fotografiile principalelor monumente istorice din comună (Crucea din curtea bisericii de la Ulmi , 1600 ; Biserica din satul Nisipuri , 1850 ; Monumentul ostasilor căzuți in primul și al doilea război mondial din satul Colanu etc.) , a obiectivelor de interes economic , social și cultural existente in comună .

Fondul monografic constituit și in curs de dezvoltare este utilizat in organizarea unor manifestări culturale de către bibliotecă , de instituțiile școlare și de cultură din comună , fiind pus la dispoziția celor interesați in cercetarea trecutului istoric , cultural , social al localității noastre .

Letitia Guță
bibliotecar

Locul bibliotecii in spiritualitatea locală . Un punct de vedere

Personalitatea bibliotecarului , calitatea cunoștințelor sale , aptitudinea de a îndruma lectura cititorului, capacitatea de a răspunde întrebărilor acestuia satisfăcându-i cerințele și curiozitatea , au un important rol in informarea utilizatorilor unei biblioteci publice .

La biblioteca comunală Văleni - Dâmbovița ponderea cititorilor o reprezintă elevii (peste 70%) . Lor le oferim un fond de carte de peste 7500 volume din toate domeniile cunoașterii . In achiziția de carte făcută in ultimii ani am ținut seamă de cerințele programelor școlare , recomandările bibliografice făcute elevilor de cadrele didactice , de interesele de lectură specifice acestui segment socio - profesional .

Ca bibliotecar mențin legătura cu invățătorii , profesorii de limba română , istorie , geografie , de celealte discipline școlare comunicându-le structura colecțiilor bibliotecii , ultimele noutăți editoriale intrate cât și acțiunile ce le initiez pentru cunoasterea fondului de carte .

Impreună cu școlile din comună organizăm medalione literare (aniversând sau comemorând un scriitor de seamă din literatura română sau străină) ; expoziții de carte ; concursuri literare pe teme diferite cum ar fi : maxime și cugetări privind rolul cărții ; alcătuim albume (vederi , fotografii , reprezentând viața strămoșilor nostri precum și evoluția acesteia până astăzi) .

Pentru păstrarea tradițiilor populare , atât de diverse și de frumoase pentru zona noastră musceleană , colecționăm impreună cu Căminul Cultural , cu cititorii

bibliotecii, cusături , obiecte specifice ocupatiilor vechi și actuale din comună, pe care le expunem la manifestările culturale ce le organizăm .

Prin asemenea preocupări apreciez că biblioteca se afirmă ca instituție de sine stătătoare în sistemul educational local iar prin specificitatea sa își aduce contribuția la satisfacerea cerințelor de studiu , lectură și documentare a locuitorilor comunei noastre .

Aurora Oprescu
bibliotecar

Noi sedii pentru biblioteci orășenești

La Pucioasa a fost inaugurat un nou sediu pentru biblioteca orășenească, așezat în zona centrală a orașului (fosta primărie) care oferă condiții civilizate pentru atragerea la lectură a locuitorilor , a celor veniți în această stațiune balneară pentru odihnă și tratament . La acest frumos moment au fost prezenți și participanții la Simpozionul și Sesiunea de comunicări " TARGOVIȘTE 600 . CULTURĂ SI CIVILIZATIE " organizate de Biblioteca " Ion Heliade Rădulescu " Dâmbovița .

Biblioteca ce implinește în acest an 70 de ani de la înființare (1926) , are în colecțiile sale peste 44.000 unități de bibliotecă iar în actualul sediu sunt amenajate săli de imprumut pentru adulți și copii , pentru documentele de referință , depozit , vitrine pentru expoziții .

La propunerea autorităților locale biblioteca a primit numele lui G.H.N.COSTESCU (1872-1947) născut în cartierul Șerbănesti , fost inspector general în Ministerul Invatământului și colaborator apropiat al lui Spiru Haret , fondator al revistelor "Invatământul primar " și " Revista generală a invatământului ", autor de manuale școlare .

Cu acest prilej au fost vernisate expozițiile de carte și documente : "Gh.N.Costescu în mărturii foto - documentare " și " Pucioasa - retrospectivă în imagini și creații literare ". La inaugurarea noului sediu a fost lansată cartea "PUCIOASA - FILE DE MONOGRAFIE " scrisă de un pasionat cercetător al trecutului acestui minunat spațiu dâmbovițean , profesorul Dumitru Stancu .

Recent și în orașul Găești s-a dat în funcțiune un sediu nou pentru biblioteca orășenească care prin poziție (în centrul orașului) și prin mărime oferă bune condiții pentru desfășurarea actului de lectură .

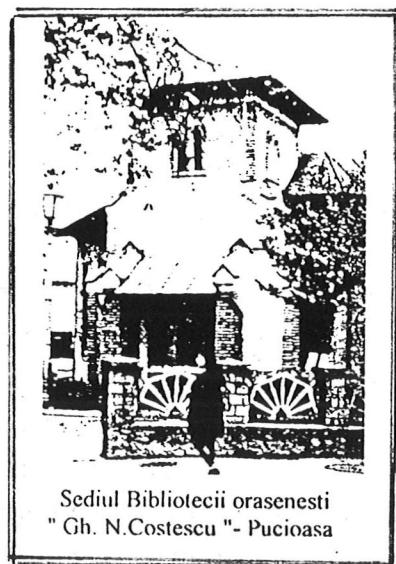

Biblioteca , înființată în anul 1924 de Liga culturală existentă în acel moment în oraș , reorganizată în anul 1952 , dispune în prezent de peste 37.000 volume din toate domeniile cunoașterii . Sunt amenajate săli de imprumut pentru adulți , pentru copii , cu acces liber la raft , sală de expoziții , sala catalogelor, depozit, asigurându -se cerintele de informare și documentare ale beneficiarilor .

La inaugurare,bibliotecii i s-a atribuit numele lui AUREL IORDACHE ,prozator , poet , epigramist , fabulist , dramaturg și traducător , născut în anul 1919 în orașul Găești unde își începe activitatea literară sub îndrumarea lui Șerban Cioculescu și Vladimir Streinu (fratele său) , ambii profesori în acel timp , la licee găeșene . Referințe semnificative din viața și opera scriitorului au fost prezentate de fiica sa , Daniela Iordache , profesoră de limba și literatură română, care a făcut și o apreciabilă donație bibliotecii . Au participat la manifestare reprezentanți ai Consiliului local și Primăriei , ai Inspectoratului pentru Cultură și Bibliotecii județene "I. H. Rădulescu" Dâmbovița , oameni de cultură din oraș , cititori ai bibliotecii .

Cu acest prilej a avut loc și o întâlnire cu scriitorii găeșeni Tudor Cristea și Alecu Vaida Poenaru prezenți de conf. dr. Eugen Marinescu de la Universitatea din București , fiu al acestor locuri .

Stela Bădoi
responsabil biblioteca Pucioasa
Maria Dumitru
responsabil biblioteca Găești

**PREFIGURAREA MODELULUI EDITORIAL
ROMÂNESC ÎN SECOLUL AL XVI-LEA**

Jumătatea secolului al XV-lea este pentru întreaga Europă epoca tipografilor ambulanți și a constituirii în mariile orașe a primelor tipografii. Apare și se dezvoltă un nou meșteșug și o nouă artă, cu influență directă asupra mentalității colective. Tipografiile se dezvoltă și se înmulțesc rapid, fenomen care marchează sfârșitul vîrstei scriptoriilor medievale.

In Tările Române "modelul editorial" specific se prefigurase în liniile sale principale înainte de introducerea tiparului, care este de altfel relativ timpurie. Civilizația cărții manuscrise produsese o structură editorială coerentă, pe care arta tiparului se va găsă, la început ca o noutate de ordin tehnic, pentru a genera ulterior fenomene socio-culturale mai complexe, cu implicații politice.

Prima formă de editură românească este scriptoriul, care funcționează exclusiv sub patronaj ecclaziastic sau domnesc în mănăstiri ca Vodița, Neamț, Bistrița, Putna, și care își va prelungi multă vreme existența în Tările Române, producând cărti deosebit de interesante atât sub aspectul conținutului, cât și din punct de vedere artistic, manuscrise somptuoase, comandate de voievozi și înalți clerici, cărti ce vor cunoaște o intensă circulație în spațiul sud-est european și care vor forma obiect de danii domnești în cadrul unui program politic complex și consecvent. Lunga existență a scriptoriilor și a cărții manuscrise, până la începutul secolului al XIX-lea reprezintă unul dintre aspectele specifice artei cărții pe pământ românesc, fenomen care dublează pe parcursul mai multor secole viața tipografiei. Fără a constitui o concurență și fără a se lăsa concurate, scriptoriile vor produce permanent atât carte de uz curent, cât și carte de lux, ornamentată și prețioasă, care va prezenta puterea și generozitatea domnitorilor români în Răsăritul ortodox și în Balcani. Deși adoptă tiparul la mai puțin de o jumătate de secol de la inventarea acestuia, lumea românească manifestă în același timp un anume conservatorism prin gustul și pentru cărtea manuscrisă, tendință ce nu poate fi străină de anume implicații ale mentalității politice a clasei guvernante, profund atașate tradițiilor bizantine a căror moștenire este puternică, dar care nu exclude și nu obstrucționează deschiderea către Occident.

Acste tradiții culturale și politice, sunt alimentate nu numai prin relațiile Tărilor Române cu suprastructurile Bizanțului, dar și prin manuscrisele bizantine care, au circulat și ulterior au migrat înspre răsărit, formând primele fonduri în bibliotecile mănăstirești din Țara Românească și Moldova.

Manuscrise bizantine au ajuns în Țara Românească, în diverse imprejurări, o anume parte din necesități de cult și lectură ale unor prelați greci chemați pentru diferite demnități ecclaziastice la nordul Dunării. Acesta ar fi cazul a două manuscrise a căror intrare în spațiul cultural românesc datează din secolul al XIV-lea. Primul, o copie din scrierile patriarhului Teofilact al Bulgariei a aparținut mitropolitului Hariton (1372 - 1381), fost stareț al mănăstirii Cutlumus și protos al Athosului. Celălalt, o Evanghelie grecească pe pergament (din secolul XII), a fost adus și folosit în serviciul divin de către mitropolitul Antim (1381 - c.1402) manuscris aflat în prezent în Biblioteca Universității din Bologna.

Alte manuscrise înregistrează în periplul lor o scurtă dar benefică trecere pe pământ românesc. Astfel, un manuscris bogat ilustrat, comandă a împăratului Ioan Comnenul pentru mănăstirea din Studion, semnalat în Valahia în preajma anului 1500, a fost ferecat în argint la porunca voievodului Mircea Ciobanu, fiind apoi dus la Muntele Athos.

În Moldova, primele cărți sunt atestate în mănăstiri încă de la începutul secolului al XV-lea. Într-un act din 1407 al mitropolitului Iosif I Mușat prin care "popa chir Dometian" este numit stareț al mănăstirilor Neamț și Bistrița, se specifică faptul că trebuie predat noului conducător întreg inventarul ("tot ce se găsește în acele mai înainte zise mănăstiri"), adică "sau cărti (sublinierea noastră), sau odăjdi, sau vase, toate de la mare până la mic". După ordinea înșiruirii obiectelor de cult se observă valoarea atribuită cărții, care este trecută înaintea celorlalte odoare.

Se pare că în aceeași epocă un rotulus liturgic ar fi fost dăruit de împăratul Ioan Paleologul domnitorului Alexandru cel Bun.

Fragmente de manuscrise caligrafiate în Țara Românească, în secolul al XIV-lea, păstrate până azi, nu constituie însă repere semnificative pentru conturarea preocupărilor artistice ale acelor vremi, deși este de presupus că au existat nu numai texte caligrafiate simplu, ci și impodobite cu diverse elemente decorative și liniaturi. Bogat ornamentat trebuie să fi fost spre exemplu, Tetraevanghelul, "ferecat cu argint și aurit", dat de pe la anul 1374 a lui Vladislav voievod către ctitoria sa, mănăstirea Vodita, precum și cel pe care domnitorul Vlad Călugărul l-a dat, împreună cu suma de 1000 de aspri, ca preț pentru un munte.

Primul manuscris impodobit artistic, un Tetraevangheliar în limba slavonă, a fost realizat la mănăstirea Vodita de către o personalitate a începuturilor monahismului românesc, Nicodim de la Tismana, în anii 1404 - 1405. Decoratia manuscrisului relevă un repertoriu foarte apropiat de un anume tip de ornamentație proprie artei bizantine a cărții manuscrise din secolele X - XIII. Dacă prin opera sa de priceput organizator și îndrumător al instituției monahale românesti, manifestat în principal prin construirea mănăstirilor Vodita (1372) și Tismana (1378), Nicodim de la Tismana marchează un moment important al evoluției istorice a vietii mănăstirești în Țara Românească, ca artist el rămâne o personalitate singulară, iar stilul său artistic de origine bizantin - athonită nu a avut ecou în miniatura românească de mai tarziu, poate și pentru faptul că manuscrisul său a fost și unicul

produs al școlii sale . Reținem însă pentru tipul feudal de " editură " al scriptoriului românesc realizarea unui manuscris complex , cu text, caligrafie și ornamentație , în cadrul unui program viguros de copiere a scrierilor necesare cultului . Referitor la climatul ideologic al scriptoriului monastic din vremea lui Nicodim (și de mai târziu), amintim foarte semnificativul îndemn adresat caligrafilor " însemnători ai pravilelor" și " scriitori ai cuvintelor " , de a lucra " spre folosul nu numai de acum , ci și al celor ce vor fi după voi ".

Adevaratul inceput al artei cărtii manuscrise , a miniaturii românesti se datorează însă lui Gavril Uric " primul mare artist și om de cultură român " . Principala sa lucrare , Tetraevangheliarul din 1429 , azi în Biblioteca Bodleiană din Oxford , marchează " premisele unei noi variante de artă bizantină cu puternic specific românesc " aşa cum afirma istoricul de artă Sorin Ulea. În opera acestui caligraf și artist al cărtii își are originea școala de miniatură veche moldavă , cu elementele sale atât de caracteristice : "faimoasele frontispicii geometrice " de pe foaia de titlu sau de la inceputul capitolelor , "frumoasa scriere a lui Uric, reluată , cu o fidelitate uimitoare de toți urmașii săi , fără excepție , și care a fost omologată , încă de specialistii secolului XIX , ca un fenomen distinct în caligrafia medievală : "scrierea moldovenească " și bineînteles "miniaturile ce decorează cel mai celebru dintre manuscrisele ce ni s-au păstrat de la Uric , miniaturi ce reprezintă pe cei patru evangeliști și care au fost reproduse cu aceeași fidelitate de urmașii săi până în vremea lui Petru Rareș " . Asemenea caracteristici sunt ilustrate , spre exemplu și de un manuscris din secolul următor , Tetraevangheliarul lui Ștefan cel Mare , caligrafiat și ornat în Moldova , la 1502 , azi " unul dintre cele mai bogat impodobite " manuscrise de proveniență românească din Biblioteca Națională a Austriei de la Viena .

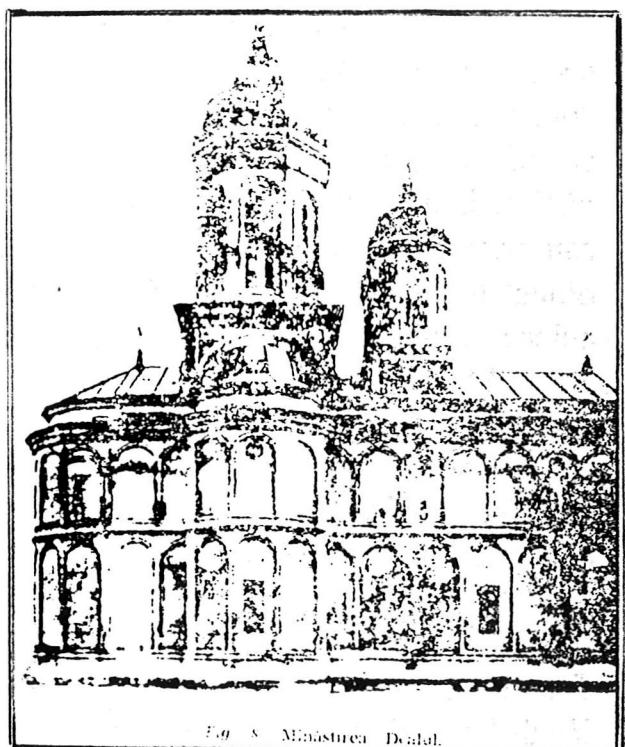

Foto - S. Ministrul Culturii

Macarie a tipărit Tetraevangheliarul de la 1512 și pe pergament , realizând câteva exemplare de lux. Sigur , unul care s-a păstrat până în zilele noastre , a fost decorat manual în aur și diferite culori . Existența unui asemenea exemplar amintește de tradiția incunabulelor apusene ce trebuiau să treacă drept manuscrise prin realizarea ulterioară actului tipăririi a inițialelor ornate , pentru care se lăsase loc în textul de bază , precum și a altor elemente specifice cărtii manuscrise , mult mai căutate și deci mai scumpe . Exemplarul de lux al Tetraevangheliarului macarian , impodobit în tradiția școlii moldovenesti de artă a cărtii , marchează simbolic trecerea de la scriptoriu de tiparniță , făcând în același timp dovada unui anume gust public , încă sensibil la arta caligrafiei și miniaturii . Considerat drept exemplar

personal al domnitorului Neagoe Basarab , Tetraevangheliarul vădește un lux ornamental demn de o comandă domnească , aşa cum este și Tetraevangheliarul lui Ștefan cel Mare , din 1502 , comandat de voievod pentru mănăstirea Zograf de la Muntele Athos . Aspectul elegant al celor două cărți , datorat indeosebi culorilor pregnante , este sporit de frontispiciile cu aspect de mozaicuri policrome . Manuscrisul lui Ștefan cel Mare este impodobit la f.12 r (" Începutul Evangheliei lui Luca ") cu un frontispiciu elegant , amintind de finețea artei broderiei din epocă. Desenul foarte complicat este format dintr-o rețea de fire aurii . Caligraful și miniaturistul manuscrisului nu a terminat de colorat intreg ansamblul , a inceput doar cu o parte a inițialei P. Se observă astfel maniera de lucru a artistului , care trasa mai întâi contururile cu aur și apoi aplica culoarea , modalitate folosită și la realizarea Tetraevangheliarului lui Neagoe Basarab . Cât privește structura compozitională a frontispiciilor și aceasta este foarte asemănătoare în cele două cărți , amândouă apartinând " tipului clasic " al ornamenticii de carte în descendenta artistică a lui Gavril Uric , identificabil deopotrivă în manuscrise moldovenesti , muntenesti și transilvăneni , tip caracterizat prin utilizarea motivului cercurilor secante prin complicate impletiri geometrice , modalitate ornamentală ce evidențiază unitatea concepției stilistice a artei decorării cărții manuscrise precum și a celei tipărite .

Similititudinile și chiar identitățile frapante se explică deci prin folosirea de către Macarie a unui manuscris bogat impodobit , în același fel în care Gutenberg a urmat modelul unor codexuri iluminate apusene . Semnificativ pentru aria românească este caracterul tradițional și național imprimat astfel de la început tiparului prin folosirea drept model artistic a " superbelor manuscrise cu miniaturi care au circulat în Valahia și în Moldova " în preajma epocii macariene .

Referiri la scris și carte apar în diverse acte din timpul domnitorilor Radu cel Mare și Neagoe Basarab și chiar mai devreme . Voievodul Dan I întăreste la Argeș , în anul 1385 , daniile mănăstirii Tismana , " câte a dăruit și a dat în scris (s.n.)... unchiul domniei mele sfânt răposatul Vladislav voievod " , Radu cel Mare voievod confirmă valorile mănăstirii Iezer , " ori de vor fi cărți (s.n.).... sau orice pentru nevoie sfintei mănăstiri " . Cu prilejul acordării unui obroc anual de grâu și orz aceluiași așezământ , Neagoe Basarab voievod întărește egumenului chir Macarie " cele ce au adaos el insuși , cărți (s.n.).... și altele în mănăstire " . Pe de altă parte însă , ca expresie a fenomenelor de interferență ce se desfăsoară pe pământul românesc aflat la confluența a două lumi , occidentală și orientală , universul manuscriselor cuprinde și valori venite dinspre apus .

In istoria zbuciumată a Țărilor Române activitatea de tipărire , precum și cea de copiere , caligrafie și decorare a cărților , cunoaște perioade de inflorire numai în epoci de acalmie politică , intotdeauna productive sub aspect constructiv și cultural .

Iată de ce prima apariție a noii modalități editoriale care utilizează tiparul datează din epoca domniei stabile , fără războiye , a lui Radu cel Mare (1495 - 1508) domn cu personalitate , interesat în consolidarea vieții politice și spirituale româneni . Acțiunea sa de reorganizare a structurilor ecclaziastice în Tara Românească a fost întreprinsă cu ajutorul unui sfetnic cultural , cu girul autoritatii morale și dogmatice a unei personalități de talia lui Nifon II , fost patriarh al Constantinopolului . Este una

dintre formele care ilustrează legătura dintre dimensiunea politică și cea culturală ale vietii românesti. Pe coordonatele realizării acestui program, cartea are un rol de o dimensiune aparte : procesul de tipărire a cărților se va bucura de patronajul domniei, iar faptul cultural in sine va fi considerat " o problemă de stat ,menită să ducă la întărirea bisericii ", principalul factor ideologic de unitate a vietii politice.

Asemenea tradiției de lucru din scriptoriul medieval,când domnul asigura mijloacele materiale și cerea să se "facă cărți " produsul noii arte a tiparului este tot o comandă realizată din porunca voievodului .

Se conturează astfel, modelul editorial al tipografiei domnești,institutie cu rol determinant in realizarea programului aulic,model izvorând din necesități culturale și politice autohtone.

Un alt aspect semnificativ pentru conturarea curentului cultural autohton in cadrul căruia s-a constituit modelul editorial macarian este faptul că in epoca aceasta este singurul centru tipografic in funcțiune in aria sud - est europeană. Dupa marea ofensivă otomană impotriva frontului creștin de la sud de Dunăre ,după desființarea Imperiului Bizantin, Tările Române sunt singurele state care își păstrează condiția de autonomie . Era firesc deci ca domnii români să preia rolul de protectori și sprijinitori ai vietii culturale și spirituale sud-est europene.

" Tipărirea cărților slavone nu-si putea găsi un adăpost in Balcani , in acest sfârșit al veacului al XV- lea - serie N. Iorga , când ultimile rămășite de stăpânire creștină se înecau in noianul turcesc ". In consecință se căuta " un sprijin ,un ocrotitor ,dincoace de Dunăre , unde se păstrau vechile forme de stat".

Voievodul Radu cel Mare , "format in tradiția revârsărilor de milostenii spre mănăstirile Athosului ", asezămintele rămase după dispariția impăratilor bizantini și a despotilor sărbi,exclusiv in seama domnilor români ,are conștiință acestei datorii de sorginte aulic - bizantină . Intr-un act din anul 1492 , din timpul domniei lui Vlad Călugărul (" Io Vlad voievod ,din mila lui Dumnezeu

Domn a toată Ungrovlahia și cu copiii dăruiți mie de Dumnezeu ,Io Radu voievod și Mircea "), prin care se dă mănăstirii Hilandar de la Athos un obroc anual de 5000 aspri ,la expunerea de motive se află următorul argument:" am văzut-o sărmăna de domnii binecinstitori și fericiții ctitori sărbi " (s.n.)

Ctitor și sprijinitor generos , extinzându -si protectia până " in marginea de miazăzi a cuprinsurilor slave " acest urmaș al tradiției basileice a pus bazele editurii românești in forma nouă a tiparului adăugând-o si pe aceasta la numeroasele sale ctitorii din nordul si sudul Dunării . Este momentul in care activitatea desfăsurată de

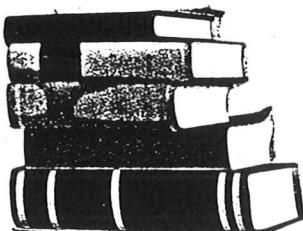
Prima carte tipărită în limba Românească, Liturgie, a fost tipărită de Macarie în 1588. Colecția din Biblioteca Academiei Române.

patriarhul Nifon în "Tara Românească" strămutată la noi un produs al simbiozei culturale dintre Bizanț și Athos, pe când elemente venite din Sudul vecin întăresc curențul de viață slavonă "(P.P.Panaitescu). Drept ctitori de cultură și sprijinitori generoși ai așezămintelor athonite se manifestă și membrii unei familii boieresti. În biblioteca Bistriței Craioveștilor s-a aflat psaltirea lui Branco Mladenović, caligrafiată în anul 1346, una din primele cărți străine care au circulat pe pământ românesc, "având cea mai veche dată certă", precum și alte manuscrise și "incunabule ale tipografiei românești", ceea ce "ne convinge mai cu seamă de grija ce au purtat fondatorii Bistriței de a înzestra mănăstirea lor cu cărți".

In privința patronajului cultural extern ,amintim faptul că , asemenea domnitorului , Barbu Craiovescu și frații săi întăresc unui așezământ de la muntele Athos , mănăstirii Sf. Pavel , în 1501 , o sumă anuală de 2000 de aspri. Actul de danie este alcătuit și scris la mănăstirea Bistrița .

In acest climat în care voievodul Radu cel Mare a căutat să dea forme definitive vietii sociale și spirituale , a lucrat "smeritul ieromonah Macarie " la tipărirea Liturghierului (1508) , Octoihului (1510) și Tetraevangheliarului (1512). Izvorăte sub aspectul formei grafice din tradiția artistică a ornamentației cărții manuscrise românești , având drept scop , la comanda domnitorilor români (Radu cel Mare , Mihnea , Vlad și Neagoe Basarab) să răspundă necesităților politice interne , de lectură , precum și celor legate de ritualul eclesiastic (" cărți pentru glorificarea și folosul cititorilor "- Octoih) in contextul in care cărțile de cult manuscrise nu mai erau suficiente , tipăriturile macariene sunt primele imprimante ale statului român feudal , produse ale unui model editorial autohton .

Dr. Gheorghe Buluță
Ministerul Culturii

DIN ACTIVITATEA EDITORIALĂ TÂRGOVIȘTEANĂ

Târgoviștea, alături de alte centre importante, a jucat și joacă un rol important în istoria și cultura poporului român.

De numele fostei capitale a Țării Românești este legată și dezvoltarea pe teritoriul național a activității tipografice.

Ne propunem să prezentăm "Repertoriul cărților tipărite la Târgoviște în Evul mediu românesc" (1508 - 1830), precum și o serie de apariții ale diferitelor edituri

și tipografii târgovisteșene din perioada 1830 - 1940 , lucrări existente în colecțiile bibliotecii noastre , contribuind astfel la o viitoare istorie a activității târgovisteșene din toate timpurile.

I. Repertoriul cărților vechi tipărite la Târgoviste - (1508 - 1830)

1. **LITURGHIER SLAVONESC** - tipărit de Macarie . Târgoviste (M-rea Dealu), 1508.
2. **OCTOIH SLAVONESC** - tipărit de Macarie . Târgoviste (M-rea Dealu), 1510.
3. **EVANGHELIAR SLAVONESC** - tipărit de Macarie. Târgoviste . (M-rea Dealu),1512.
4. **MOLITVENIC SLAVONESC** - tipărit de călugărul Moisi și Dimitrie Liubavici. Târgoviste , 1545.
5. **MINEI SLAV** - Târgoviste , 1546.
6. **APOSTOL SLAVONESC** - tipărit de Dimitrie Logofătul (Liubavici) , nepotul lui Bojidar . Târgoviste , 1547.
7. **EVANGHELIAR SLAV** - Târgoviste , 1548 - 1551.
8. **TRIOD PENTICOSTAR - SLAVONESC** - tipărit de Coresi , Târgoviste , 1558.
9. **EVANGHELIE INVĂȚĂTOARE** - slavoneste,Govora-Târgoviste (M-rea Dealu), 1642.
10. **EVANGHELIE INVĂȚĂTOARE** - slavoneste,Târgoviste (M-rea Dealu), 1644.
11. **RĂSPUNSUL IMPOTRIVA CATEHISMULUI CALVINESC** - intocmit de Varlaam , mitropolitul Moldovei. (Târgoviste, M-rea Dealu), in anul 1645..
12. **LITURGHIER (SLUJEBNIC)** - slavonesc, tipărit de Archim Ioan ,Târgoviste (M-rea Dealu), 1646.
13. **SLUJEBNIC** - slavonesc, tipărit de Procop Stanciovici și Radu Stanciovici Târgoviste , 1646.
14. **IMITAȚIA LUI CHRISTOS** - Thomas a Kempis - slavoneste , tipărita de Udrîște Năsturel. Târgoviste (M-rea Dealu) , 1647.
15. **PENTICOSTAR** - slavonesc . Targoviste , 1649.
16. **POGRIBANIA PREOTILOR** - slavoneste și românește. Târgoviste 1650.
17. **MYSTIRIO (SACRAMENT)** - slavoneste,. Târgoviste , 1651.
18. **ÎNDREPTAREA LEGII** - Târgoviste , 1652.
19. **TÂRNOSANIE** - slavoneste și românește,. Târgoviste , 1652.
20. **SERVICIUL BISERICESC** - Antim Ivireanu ,grecește. Târgoviste,1709.
21. **EVHOLOGHION SAU MOLITVENIC** - Târgoviste , 1708 - 1712.
22. **INVĂȚĂTURĂ BISERICEASCĂ** - Antim Ivireanu , Târgoviste , 1710.
23. **PSALTIRE** - Târgoviste , 1710.
- 24.**SLUJBA S-TEI ECATERINA SI PROSCHINITARUL S-TULUI MUNTE** - tipărit de Antim Ivireanu , grecește . Târgoviste, 1710.
25. **PANOPLIA DOGMATICĀ** - Eftimie Monachul Zigaden - grecește , Târgoviste, 1710.

26. OCTOIH . Târgoviste , 1712.
 27. RUGĂCIUNI IN TOATE ZILELE SĂPTÂMÂNII - Târgoviște , 1712.
 28. CATAVASIER - slavonește , românește și grecește [Târgoviște], 1713.
 29. LITURGHII . Târgoviște , 1713.
 30. MOLITVENIC SAU EVHOLOGHION. Târgoviște , 1713.
 31. PILDE FILOZOFESTI .Târgoviște , 1713.
 32. MAXIME FILOZOFICE, grecește . Târgoviște , 1713.
 33. HRISOVUL LUI STEFAN CÂNTACUZINO, PENTRU ABROGAREA VÂCĂRITULUI .Târgoviște , 1714.
 34. CAPETE DE PORUNCĂ - Antim Ivireanu , Târgoviște , 1714.
 35. CATAVASIER , Târgoviste , 1714.
 36. CEASLOV, slavonește și romanêște . Târgoviște , 1714.
 37. CEASLOV - Antim Ivireanu. Târgoviște , 1715.
 38. DESPRE OFICII , CLERICI etc.- Chrisant - grecește , Târgoviște , 1715.
 39. CEASLOV . Târgoviște , 1786.
 40. PROCLAMATIE - Alexandru Ipsilanti - grecește . Târgoviște , 1821, Foiae volantă.

II. Lucrări tipărite la Târgoviște în perioada 1830 - 1940 existente în colecțiile noastre.

- 1. Dymolescu . ARTA IN COMANDAMENT / Capitan Dymolescu . - Târgoviște : Tipografia " Viitorul " R.T.Rizescu , 1892. 127 p.**

2. Anastasiu ,I. BĂTALIA DE LA FINTA / Lt. colonel I.Anastasiu . - Târgoviște : Tipografia " Viitorul ",1912. 48 p.

3. Vasilescu , Alexandru . A 317 ANIVERSARE A MORTII LUI MIHAI VI-TEAZUL : Discurs ținut la Liceul Militar " Mănăstirea Dealul " / Prof. Alexandru Vasilescu . - Târgoviște : Tipografia " Viitorul " Petre G.Popescu , 1919 . 12 p.

4.Nicolescu ,D. ICOANE OSTĂȘEȘTI: Pilde de Educație Morală și Națională în formă de Povești / Maior de infanterie D.Nicolescu. - Editia a 3-a .- Târgoviște : Tipografia "Dâmbovița" ,E. I. Gh. Pârvulescu ,1920 . 109 p.

**Editie bibliofilă semnată de autor și numerotată cu numărul
11.908.**

5. Predescu ,I. B. VINOVAT ORI VICTIMĂ ? : Documente asupra unei revocări / Dr. I.B. Predescu - Târgoviște : Tipografia , Libraria și Legătoria de Cărți " Viitorul" Petre.G. Popescu ,1920. 64 p.

6. Cârlova ,Vasile . POEZII . / Vasile Cârlova;Cu prilejul centenarului mortii poetului . - Editie ingrijită de Prof. Ioan Negoescu. - Târgoviște , 1931.

7.Alexandrescu , Mateiu. C. IN INSULA UNDE - NFLOREAU CORALII: Versuri / Mateiu C. Alexandrescu . - Târgoviște : Tipografia și Legătoria de Cărți " Dâmbovița" , 1931. / 48 p./

8.Georgescu , Christache . BIBLIOTECI PUBLICE / Prof. Christache Georgescu Târgoviște : Tipografia si Legătoria de Cărți " Dâmbovița " Elena I. Gh.Pârvulescu , 1931. 47 p. - (Asociatia învățătorilor din Dâmbovița).

9. Nitescu , C. **MĂNĂSTIREA DEALU SI LICEUL MILITAR NICOLAE FILIPESCU/** Pr. Dr. C. Nitescu - Târgoviste : Tipografia " Viitorul " Petre G. Popescu, 1932. 431p

10. Negoescu , Ioan. **ISTORIA SCOALELOR DIN TÂRGOVISTE** : Un veac de invățământ national / Prof. secundar Ioan Negoescu.- Târgoviste : Tipografia " Dâmbovița ", Elena I. Gh. Pârvulescu.1933. 88 p.

11. Nedea, Miti . **LÂNGĂ PELES** / Miti Nedea . - Târgoviste : Tipografia " Viitorul" Petre G. Popescu , 1934 .64 p.

12. Popescu - Runcu , Alex. A. **CATAGRAFIA JUDETULUI DÂMBOVIȚA LA ANUL 1810** / Preot Alex. A. Popescu - Runcu . - Târgoviste :Tipografia " Viitorul"Petre G. Popescu, 1936 . 96 p.

13. Constantinescu , Const. S. **CONJUGAREA FRANCEZĂ** / Prof. Const. S .Constantinescu .- Târgoviste : Tipografia P. Popescu , 1937. 148 p.

14. Popescu - Runcu , Alex. A. **DOCUMENTE CARTOGRAFIC E PENTRU JUDETUL DÂMBOVIȚA** / Preot Alex. A. Popescu - Runcu - Târgoviste : Tipografia "Dâmbovița " 4p.

Extras din " Graiul Dâmboviței" Revista corpului didactic primar din județul Dâmbovița . An XV , Nr. 1- 2 , ian - feb. 1937

15. Popescu - Răcăreanu , N.M. **MOȘNENII RĂCĂRENI OT BOANGA SI SATUL LOR RĂCARI JUDETUL DÂMBOVIȚA** : Fapte și documente / N.M. Popescu Răcăreanu. - Târgoviste : Tipografia și Legătoria de Cărți " Viitorul". Petre G.Popescu , 1939. 166p.

16. Negoescu , Ion. **INCEPUTURILE CULTURALE SI LITERARE ALE LUI AL. VLAHUȚĂ** / Ion Negoescu . - Târgoviste : Tipografia " I. Heliade Rădulescu " 1940. 46 p.

17. Popescu - Runcu , Alex . A. **CATAGRAFIA JUDETULUI DÂMBOVIȚA LA ANUL 1810** : Indreptări și adăogiri / Preot Alex. A. Popescu - Runcu - Târgoviste : Tipografia " Viitorul " , 1940 . 8 p.

18. Vasilescu , Al. A. **ISTORIA CLASEI TĂRĂNEȘTI** : Până la anul 1866 / Prof. Dr. Al. A.Vasilescu.- Târgoviste : Tipografia " Viitorul " Petre G.Popescu , 1940 . vol.I .120p.

Victor Petrescu
Serghei Paraschiva

A large, ornate, handwritten signature in black ink, likely belonging to Victor Petrescu and Serghei Paraschiva, is positioned here.

CIORĂNEȘCU ,ION

(1. XII.1874, Râul Alb , Com. Bârbulețu ,jud. Dâmbovița - 3.I. 1948, București)
prozator, autor de manuale didactice

Primul din cei 10 copii ai unei familii de țărani din Moroieni, jud.Dâmbovița. Studiază în satul natal la școală nou înființată (1883), continuând cursul primar la Târgoviște. Studiile liceale la Sf. Sava din București terminate,din cauza lipsurilor materiale,in 1893 la gimnaziul " Enăchita Vacărescu ". Este suplinitor în comuna Cojască și după absolvirea printre primii a examenului de capacitate pentru invățători (1894), între 1894 - 1920 este invățător în comuna Moroieni. Va avea 9 copii , majoritatea cu certe倾inații intelectuale. Între 1909 - 1911 , la inițiativa lui Spiru Haret , se specializează la Berlin în domeniul invățământului pentru surdo - muti. Va desfășura o intensă activitate pedagogică și culturală fiind o personalitate de seamă a invățământului românesc din prima jumătate a secolului nostru .Autor de numeroase manuale școlare,singur sau în colaborare cu Gh.Costescu (geografie , aritmetică , geometrie , gramatică,toate pentru școlile primare). Abecedarul său este premiat de Ministerul Instrucțiunii în 1907 , acesta devenind manual unic pentru mediul rural. Sustine numeroase conferințe , serie articole cu caracter pedagogic în reviste și publicații de specialitate. Stabilit din 1921 în București este profesor în invățământul special (1921), inspector (1927),organizator al cursurilor de pregătire a cadrelor didactice pentru școlile de surdo - muti (1938).Va desfășura o intensă activitate pedagogică și culturală fiind o personalitate de seamă a invățământului românesc din prima jumătate a secolului nostru. . În 1932 elaborează " Abecedarul pentru scolarii surdo-muti , spre a invăța vorbirea , cetearea cu graiu și scrierea ". În ultimii ani ai vietii , întuit la pat de boală își deapără amintirile din copilărie în volumul " Chipuri de altădată " apărut postum la Editura Minerva în 1974 . Ele nu se desfășoară într-o ordine cronologică , sunt concentrate în jurul unor figuri centrale (Taica , Maica , Mama , Tata) sau a lumii prin care a trecut în acei ani .(Școala la țară , Școala la oraș , Elev de liceu) .

- *Chipuri de altădată . Amintiri* . Coperta Victor Feodorov, Bucuresti , "Minerva " , 1974.

- Popescu , Mihai Gabriel , *Ion Ciorănescu - un poet dâmbovitean puțin cunoscut* , Dâmbovița, nr.1509, 31 dec. 1972 ,p.2; Popescu , Mihai Gabriel , *O familie de intelectuali dâmboviteni : Ciorănescu* . Studia Valachica vol .4, 1973 , p.353 - 359 ; Andronescu , A I. *Poezia franceză si Ion Ciorănescu un bun traducător* Acta Valachica , vol.8 , 1976 , p.351 - 359 ; Popescu , Mihai Gabriel . *Contribuții la cunoasterea operei științifice a unei familii de intelectuali dâmboviteni* . Ciorănescu , Din viața scolii dâmbovițene, 1979, p.145 - 151 ; Popescu , Mihai Gabriel . *Invățământul dâmbovitean in opera literară a lui Ion Ciorănescu* , Graiul Dâmboviței I, 1991 , nr.2, p.1.

CIORĂNESCU , IOAN I.

(1905, Moroieni , jud. Dâmbovița - 1926 , Sibiu)
poet , traducător , ziarist

Studiile primare in satul natal , după care se inscrie la Liceul "Spiru Haret " din Bucuresti si apoi la Facultatea de litere . Intre 1924 - 1925 a fondat și condus revista " Vlăstarul " scrisă de elevii liceului "Spiru Haret " . Debut in publicistică la 15 ani , cu traduceri din germană si franceză , la "Universul copiilor " , " Lumea copiilor " , " Foaia tinerimii " , unde este și redactor. Colaborează la : "Adevărul literar " , "Viața literară " " Cuvântul literar " , " Gândirea " . Având temeinice cunoștințe ,traduce din franceză , engleză , (mai ales Edgar Poe) , italiană (Giacomo Leopardi , Gabriele D'Annuzio) , germană (o adevarată antologie risipită prin revistele la care a colaborat) . "Antologia poeziei franceze " la care a lucrat in scurta sa viață va fi tipărita postum , cuprinzând o mare diversitate de autori (Pierre Ronsard, Alfred de Musset , Baudelaire , Leconte de Lisle, Proudhomme, Paul Verlaine , Stephene Mallarme , Anatol France , Apollinaire, Helene Văcăresco , Andre Gide , Paul Valery).

In volum debutează cu " Povestiri in versuri " (1925) , premiat de editura Cartea Românească la care apăruse . Scrie versuri pentru copii , strânse in volumul "Prichindel " apărut la Editura Ancora in 1925.Moare răpus de tuberculoză.

Poezia sa ne dezvăluie o mare curiozitate de cunoastere a autorului ei spre experiente literare noi , o mare facilitate in stăpânirea tehnicilor poetice. Este o lucidă melancolie , o interogatie in necunoscut cu presimțiri usor triste , un complex de sentimente ce prefigurează moartea privită ca o formă a naturii cosmice , in fața cărcia poetul se intreabă (" Ce poate fi ? Ce poate fi ? / Spaimă sau zambet , noapte sau zi ? ")

- *Povesti in versuri*, Bucuresti , Editura " Cartea Românească ", 1925 ; *Prichindelul*, Bucuresti , Editura Ancora , 1925 ;*Vestiri*. Versuri . Cu o prefata de Tudor Vianu , Bucuresti , Institutul de Arte Grafice " Tiparul universitar ", Ilie Radu , 1937 ;*Vestiri . Versuri si Antologia poeziei franceze.Traduceri* . Cuvânt inainte . De Al. Philippide .Prezentare de Tudor Vianu , Bucuresti , Editura Minerva , 1980 .

- *Antologia poetilor tineri* . Bucureşti , Editura Fundaţiilor , 1934; N. Manolescu , *Poezia modernă de la Bacovia la Emil Botta* .Bucuresti , E.P.L., 1968, p. 83 ; Popescu Mihai Gabriel . 70 de ani de la nașterea poetului Ion I.Ciorănescu , Nelu , Biblioteca Valachica, vol. V, 1975 , p. 373 - 377 ; Popescu Mihai G. , *O familie de intelectuali dâmboviteni :Ciorănescu*. Studia Valachica ,vol 4,1973,p 353-359: Popescu ,Mihai Gabriel , *Contribuții la cunoasterea științifică a unei familii de intelectuali dâmboviteni*: Ciorănescu, Din viata scolii dâmbovitene, 1979, p.145-151.

CIORĂNESCU ALEXANDRU

(15.XI.1911,com.Moroieni, jud. Dâmboviţa)
poet,prozator,dramaturg,istoric literar

Fiul lui Ion Ciorănescu invătător in Moroieni, devenit personalitate a invățământului românesc din prima jumătate a secolului nostru.Frate cu Ioan I Ciorănescu și George Ciorănescu. După absolvirea studiilor liceale la "Spiru Haret" din Bucureşti, urmează cursurile Facultății de litere a Universității din Bucureşti, absolvite în 1933 și cele ale Școlii de Arhivistică și Paleografie. Este apoi elev la

Ecole Roumaine de la Fontenay-aux- Roses,intre 1934-1939. În această perioadă își trece doctoratul la Paris cu teza " Ariosto in Franța" (1938). Debut literar în revista târgovisteancă "Vlăstarul " (1926). Colaborator la numeroase reviste din țară și străinătate dintre care enumeraț " Viața Românească ","Revista Fundațiilor Regale", "Revue de literature comparée", "Universul literar ,,"Diogene," "Ethos". Debutează editorial cu studiul critic despre "Alexandru Depărăteanu" (1938). În preajma și în timpul războiului ocupă funcții importante ca lector de limba română la Universitatea din Lyon, (1937 -1940),consilier cultural

al Ambasadei române de la Paris (1940,1945-1946),director literar al Editurii Contemporane (1942-1945) , director al Teatrului Municipal din Bucureşti ,(1943-1945), inspector general al artelor (1943- 1946),director al revistei "Universul literar" (1944-1945).Din 1946 se întoarce la Paris unde este secretarul revistei "Le livre" (1947-1948)si pentru o scurtă perioadă cercetător la Centrul Național de la Recherche Šcientifique (1948).Din acest an profesor de literatură franceză la

Universitatea din La Laguna (Tenerife , Spania). Predă de asemenea la Universitatea din Bahia Blanca , Bordeaux, Oxford .. Membru al Academiei Române și al altor instituții și academii din Italia , Argentina , S.U.A., Franța, Spania. Stabilit în prezent la Tenerife , Insulele Canare (Spania). Scriitor (poet , romancier, dramaturg), reputat traducător din franceză în română , dar și din italiană , spaniolă în franceză sau din engleză în spaniolă , rămâne în cultura europeană ca un umanist de talie mondială , publicând numeroase lucrări de istorie literară românească , de literatură comparată. Autor al unor lucrări de lexicologie , bibliograf pasionat publică studii și culegeri de documente de istorie română , balcanică , franceză sau spaniolă.Este unul din cei mai reprezentativi oameni pe care țara noastră i-a dat culturii europene.

- *Alexandru Depărăteanu* , București , 1936 ; *L' Arioste en France des origines a la fin du XVIII -eme siecle I-II* , Paris , 1939 ; *Vie de Jacques Amyot d'apres des documents inediti* , Paris, 1941; *La tradition historique et l'origine des Roumains*, București , 1942 ; *Teatrul românesc in versuri și izvoarele lui* , Bucuresti , 1943 ; *La Roumanie vue par les étrangers*, București , 1944 ; *Atlantic . Versuri* ; *Santa Cruz de Tenerife* , 1950 ; *Biografie pentru randunele . Versuri* , Santa Cruz de Tenerife , 1952 ; *Estudios de literatura española y comparada* , La Laguna , 1954; *Au reviore Monsieur L'Ange*. Teatrul , Paris , 1954; *El Barroco o el descubrimiento del drama* , La Laguna , 1957 (Versiunea română de G.Tureacu , Cluj Napoca , 1980); *Bibliographie de la littérature française du XVII-e siècle*, Paris , 1967; *Colon humanista .Estudios de humanismo atlántico* , Madrid , 1967; *Bibliographie de la littérature française du XVIII - e siècle* , Paris , 1969; *L'Avenir du passé . Utopie et littérature* , Paris , 1972 ; *Vasile Alecsandri* , New York , 1973 ; *Bibliografía franco - española. 1600- 1715* , Madrid , 1977; *Historia de Santa Cruz de Tenerife* , Santa Cruz , 1978; *Ion Barbu* , New York , 1981; *Le masque et le visage, Du baroque espagnol au classicisme français* , Geneve , 1983; *Santa Cruz , primavera y poesia* Santa Cruz de Tenerife , 1986; *Jose de Ancheta , escritor* , La Laguna , 1987;

- J.Moreas , *Stampe* , București , 1945 ; *Dante , La Divine comedie , introduction et notes* , Geneve , 1964;

- Popescu Mihai Gabriel , *O familie de intelectuali dâmboviteni* : Ciorănescu Studia Vălachica, vol IV, 1973 , p.353 - 359; Popescu Mihai Gabriel . *Contribuții la cunoașterea operei științifice a unei familii de intelectuali dâmboviteni* : Ciorănescu , Din viața scolii dâmboviteene, 1979 , p. 145 - 151;

CIORĂNESCU GEORGE

(18.III.1918, com. Moroieni jud. Dâmbovița - 6.II. 1994, München, Germania)
prozator, traducător, critic și istoric literar, poet , ziarist.

Unul din fiii lui Ion Ciorănescu,frate cu Ion I. Cioranescu și Alexandru Ciorănescu. După studiile liceale de la Colegiul Sf. Sava din București absolvite în 1936 , studiază științele politice și cele juridice la Facultatea de Drept a Universității

din București . Își ia licență în 1940, pe cea de drept în 1941 iar din 1947 pe cea de filosofie a aceleiași Universități. Din 1946 doctor în științe politico- economice al Universității din Cluj . Este membru al Institutului de Științe Administrative din București (1946), asistent la Școala Politehnică din București (1947) , membru fondator al organizației europene Nouvelles Equipes Internationale (Roma 1948). După stabilirea în Occident este secretar, iar mai tarziu secretar general (1951 -

1958) al Fundației Regale Universitare Carol I din Paris, redactor șef (1855 - 1965), vicedirector (1965 - 1970) al departamentului românesc al postului de Radio "Europa Liberă " din München. Este membru sau membru asociat al "Federation Internationale des Journalistes " din Bruxelles (1964), Conseil Federal du Mouvement Europeen din Bruxelles (1980), Fondation de L'Avenir din Paris (1982) , Academia " Romano - Americană (1986) și al Institut fur Rumanien Forschung din München. Din 1982 î se acordă titlul de Cavaler al Ordinului de Malta . Debutul literar cu poezie în revista Colegiului Sf. Sava , în 1935, la care

apoi este redactor până în 1936 . Debut editorial cu volumul de versuri "Ystud" (1950) urmat de alte placete "Codicil" (1952) , „ Poeme fără răspuns ”(1952), „ Poeme prea târziu ”(1954). Fondează la München cenaclul și revista „Apoziția” (1969) . Autor de nuvele , impresii de călătorie , eseuri critice dedicate lui Agârbiceanu , Dimitrie Bolintineanu , Ion Luca Caragiale , George Coșbuc , Ion Creangă , Stefan O.Iosif , Petre Ispirescu, Alexandru Odobescu , Alexandru Vlahuță și alții . Traduce din Shakespeare , T.S.Elliott , A.Machado , Federico Garcia Lorca . Versurile sale sunt marcate de un suprarealist târziu , cu frondă specifică ultimului val avangardist al anilor 40. Din ele se degajă sentimentul alienării și cel al inadaptării .

O altă latură importantă a activității sale creatoare o constituie preocupările pentru probleme de drept , politologie , economie politică , sau istorie, publicând numeroase studii în reviste ca : La Nation Roumaine (Paris), Revue des Etudes Roumaines (Paris) , East Europe (New York) , Unirea (Cleveland) , Securitate europeenne (Paris) , Destine (Madrid) , Revista scriitorilor români (München) , Apozitia (München) .

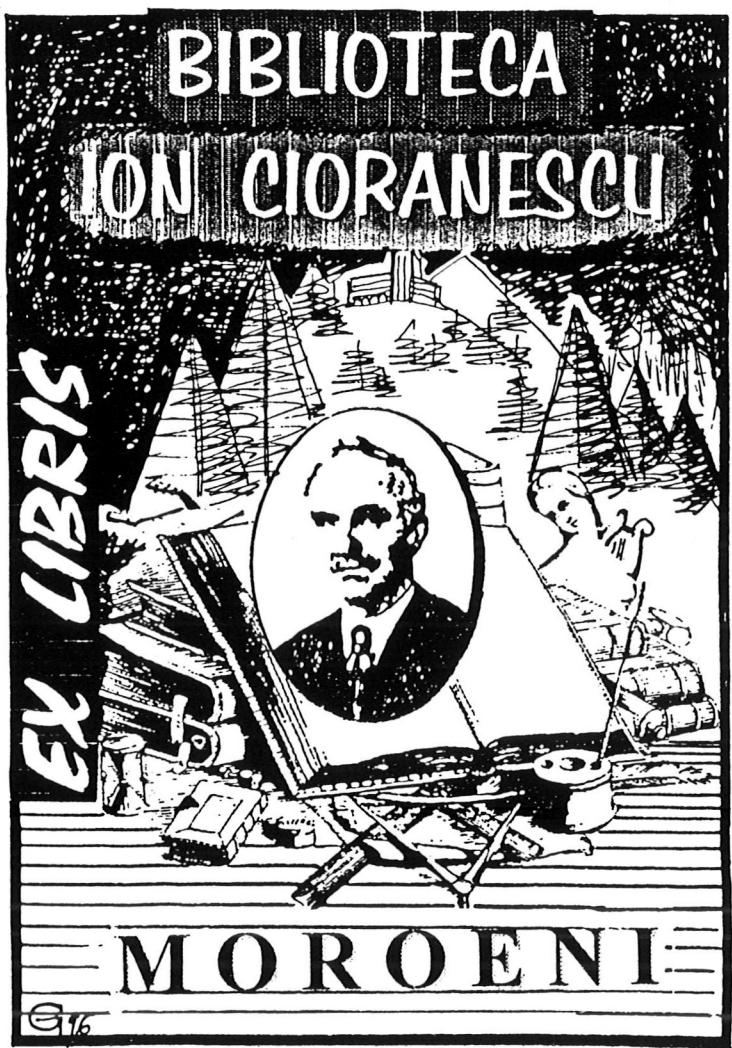
Prin întreaga sa activitate și-a adus o contribuție majoră la cunoasterea în variate medii a culturii , istoriei și civilizației poporului român.

- *Ystud . Poeme amare* , Paris , 1950; *Codicil* , Paris , 1952 ; *Poeme fără răspuns* , Paris , 1952 ; *Poeme prea târziu* , Paris , 1954 ; *Canare* , Paris , 1961 ; *Miguel* , Paris , 1961 ; *Un poete roumain en Espagne* ; Alexandru Busuiocanu , Paris , 1962 ; *Un roman prin Grecia* , Paris , 1967 ; *Morior ergo sum* , München , 1981 ; *Bessarabia . Contested Land Between East and West* , München , 1985 ; *Catrene definitorii diezate* , München , 1987 .

- F.Garcia Lorca , *Bocet pentru Ignacio Sanchez Mejias* , Paris , 1959 ; A. Machado , *Câmpile Soriei* , Paris , 1960 ; Al.Busuioceanu , *Opt poeme din ciclul Nenumita lumină* , Paris , 1963 ; W.Shakespeare . *Pătimășul pelerin* , Paris , 1966 ; Mai aproape de ingeri, *Antologie de lirică religioasă* , Munchen , 1986.

- Popescu , Mihai Gabriel , *O familie de intelectuali dâmboviteni* : Ciorănescu , Studia Vălachica , vol.4, 1973 , p.353 - 359 ; Popescu , Mihai Gabriel . *Contribuții la cunoașterea științifică a unei familii de intelectuali dâmboviteni* . Ciorănescu , Din viața scolii dâmboviteene, 1979 p.145- 151 .

Victor Petrescu
Sergheie Paraschiva

Târgul Târgoviștei din Tara Liliputilor.....

Tatăl meu,bucureștean prin formare ,frecventând asiduu prin anii treizeci mediile boeme (o vreme s-a mișcat in apropierea lui Nichifor Crainic),mostenind ,cum știu astăzi cu certitudine ,ceva din fadoarea orientală a Ghilin-ilor,dar și rigoarea severă a Verusi-lor,ramura revoluționară a familiei,afirmată la 1848,părțile meu avea obiceiul pe vremea copilăriei mele să ne ia de mână ,pe mine și pe fratele meu, cu rândul,și să ne ducă la oras. Printr-o minunată lentilă fumurie , cu ochii buimaci de gânganie am privit nu o dată furnicarul negustorilor lipscani , minunându -mă de limbajul lor ceremonios - asiduu . Bucureștiul copilăriei mele nu poate fi despărțit de fantoma uriașului schelet de mamut ca o corabie , navigând in Muzeul de Științele Naturii și nici de grupul statuilor " de fier " din fața Universității . Însă Circul ne atrăgea și pe mine și pe fratele meu cu puterea unui magnet , fiindcă acolo în permanentă un clovn , imbrăcat într-un pantalon cu un singur crac , ne oferea floricele și cumpăra de la țigani pisici pentru Sarpele Boa. În Grădina Ceșmegiu , plină de pansele multicolore , ajungeam totdeauna trecând pe la Rotonda Scriitorilor. Tăcerea tainică a ilustrelor figuri mă speria , cum și aerul meditativ , din altă lume parcă , al părintelui meu . Casa Aristide Micescu , astăzi bibliotecă publică , mi se părea în mod straniu că pluteste pe lac . Adaug și amănuntul că marele avocat , după cum îmi spunea tata , îl apărase pe bunicul intr-un proces de pomină " cu cereale ". Gambrinusul , Carul cu Bere ori Hipodromul din groapa cărămidarilor cred că le-am " descoperit " un pic mai târziu

Era prin '56 , când domnul Burjoiu - aşa ii spuneau tatălui meu amicii - ne-a anunțat că în vara aceea intenționează să ne arate Târgoviștea !!! Ca să mă " pregătească " mi-a pus în mână , fără o vorbă , o terfeloagă lătoasă ... Erau , neândoios , apreciez astăzi , " legendele " despre Vlad Țepeș , într-o ediție populară , Cartea etală pe prima pagină celebrul portret al domnitorului , purtând la cucă câteva " tepi " miniaturale strânse în nestemate și , pe la mijloc , unde se deschidea mereu , o panoramă desenată naiv a orașului medieval . Mi-am inchipuit , privind îndelung acea ilustrație , că de frica lui Țepeș , Târgoviștea va fi rămas un oras locuit de pitici ciudați și nostimi . Acolo , la Târgoviște , dară trebuie să descopăr Tara Liliputilor condusă de un Guliver care se intitula Țepeș . Cât eram de nerăbdător să-i vad la ei acasă ! Când am îndrăznit să-i comunic părintelui meu fierbințea mea dorință , a răs în hohote , schimbând câteva vorbe în soaptă cu mama care i-a pus un deget pe buze...

La Târgoviște am ajuns în plină vară cu un tren purtat de o locomotivă cu aburi vopsită violent în roșu . Trenul nu avea mai mult de trei vagoane . În gară - o imensă hală cu geamălăc - nici urmă de pitici . Un furnicar de oameni ca toți oamenii roia din toate părțile . Aproape toți aveau pe cap " panamale " immense de paie . Am fost tare dezamăgit ; orașul piticilor mei nu se arăta de nicaieri . Lacrimi mari imi

șiroiau pe obraz iar tata probabil mă credea bolnav , fiindcă nicăieri altundeva pe unde mă mai purtase în peregrinările sale nu mă mai purtasem astfel . În pantaloni scurți (până la genunchi) și sandale romane , " ghidat " cu mâna forte de "domnia -sa, domnul Burjoiu ", am ieșit cu chiu cu vai din gară și am apucat-o pe o străduță (?) marginală Bulevardului Ferdinand , care ne-a scos, printre căsuțe de tară văruite în ocru , cu mușcate roșii la ferestre , direct în plin târg... Ce sărbătoare va fi fost nu mi mai amintesc . Căldură mare ! Lume luminată ! Multime de căruțe cu boi dejugăți și tărani în cămăsi albe incinși cu brăie roșii de lână , tărânci cu fote,cu " fluturași " , cu poale albe dantelate prinse în brâu . Orăseni spilciuți, domni cu lavalieră și baston care parcă se purtau pe sus printre oalele de pământ și tuciurile țiganilor . Din butoaie mari așezate pe paturi din lați de salcie necojită se vindea vin și bragă . La fiecare pas te impiedicai de olarii care expuneau pe așternuturi de paie ulcioare pânteacoase și străchini , cum n-am mai văzut , smâltuite cu verde . Rudarii își definitivau direct în târg , cu barda , albiile și copăile de plop. Mirosea tare a pastramă , gogosi și floricele de porumb ciuncantin . Targovetii și tărani , de-a valma , te imbiau să cumperi căte în lună și în soare . Mi-aduc bine aminte că m-am ales din târg cu un fel de ocarină din lut negru în care se turna apă și când suflai scotea niște sunete tare ciudate . Un fel de tril de cînteză sau presură , cine știe ! În apropiere băteau clopotele Mitropoliei , o construcție impunătoare acoperită cu țiglă verde de pe care nu mi-am putut lua multă vreme ochii . Mitropolia era deosebită cu totul față de toate bisericiile pe care le văzusem eu până atunci . Într-o " prăvalie " " burjoul " și-a cumpărat o pălarie moale de fetru pe care negustorul i-a aranjat-o cu dichis intr-o cutie mare de carton pe care scria cu litere aurii în chenar roșu "London" . Tata a avut grija să poarte cutia cu monograma firmei ascunsă sub brat . ..Pentru mama părintele meu a cumpărat un tulpan din mătase de Cașmir , pe care cred că îl mai ține printre "relicvele " ei și astăzi .

Zodia a făcut dară să mă întâlnesc cu Târgovistea în zi de sărbătoare și târg. Poate de aceea nici astăzi , după ce am citit atâtea încercări de explicare a etimologiei numelui vechiului oraș , care mai de care mai doce și mai fanteziste , nici astăzi nu pot să admit că numele orașului nu se trage de la o indeletnicire atât de proprie spiritului său , cum este aceea de spațiu deschis negustoriei , adică de târg .

Stefan Ion Ghilimescu

Un fel de a fi

Întoarcerea la Târgoviste a fost intotdeauna încărcată de emotia primei deplasări-intrări - plimbări ,prin acest oraș încărcat de istorie, deci de trecut,prezent și viitor . De fiecare dată părea că sufletul se inchide și se deschide ca o poartă ce unește două ziduri despărțitoare , asezată de la minus la plus infinit între natură și spirit.

Indrăzneala de a visa și de a crede că visul este cea mai frumoasă indeletnicire avea să mă coste o enormitate de clipe - adică zile și nopti nedormite și donate

cărtilor și lucrului pe text. Este sau nu păcat să te visezi în cetate un Om al Cetății și să-ți pui sufletul la picioarele acelei idei potrivite căreia cinstirea este totul?

Aici am cunoscut oameni care aveau să-mi devină prieteni și prieteni care aveau să devină oameni.

Aici au ținut ridicat în bătaia vântului și a ploilor un drapel care trebuia să-mi fluture peste cuvinte și să facă din mine un cuvânt-un nume.

În cei început, înțelepciunea și-a găsit loc și înțelegerea lucrurilor în matca lor așezate de timp a făcut ca mulțumirea și impăcarea cu mine să mă insotească pretutindeni.

A fi cineva și a face ceva nu este neapărat un lucru miraculos.

A fi tu insuți și a-i iubi pe oameni ca pe tine insuți nu este neapărat un lucru miraculos.

Și cu adevărat cred că ceea ce nu găsim în noi nu găsim în altă parte.

Tatăl nostru

Tatăl nostru care ești
în ceruri și pre pământ
sfintește numele Patriei
și pâinea noastră cea de toate zilele
care se coace-n cuvânt

și iartă-ne nouă păcatele
cu care ne mai mobilăm
genunchii și coatele
și primește-ne pe noi în ispită
cât încă nu sunt
vietile noastre sub o copită
cu iubirile intr-un mormânt

și încearcă-ne sentimentele
cât mai puțin
dacă nu vrei să ai surpize
neplăcute.

AMIN

Grigore Grigore

DIN TERMINOLOGIA DE SPECIALITATE

Documenta, documentez

A se informa amănușit și temeinic (pe bază de documente .Tranz. A dovedi , a susține ceva pe bază de documente. Din fr. documenter. (DEX...)

Documentare , documentari

Acțiunea de a (se)documenta (DEX...)

Ansamblu de tehnici privind adunarea și prelucrarea permanentă și organizată a informațiilor specialize aflate în seriale , rapoarte , alte documente în vederea stocării , regăsirii și diseminării lor în sprijinul utilizatorilor .

Documentare bibliografică

Documentare care oferă utilizatorilor referințe privitoare la document .

Documentare directă

Documentare care oferă utilizatorului datele referitoare la un anumit subiect.

Documentalist

Specialist în documentare.

Document "documente "

1. Act prin care se adevereste, se constată sau se preconizează un fapt ,se conferă un drept, se recunoaște o obligație .
- 2.Text scris sau tipărit, inscripție sau altă mărturie servind la cunoașterea unui fapt real actual sau din trecut.Din fr. "document", lat. documentatum, (DEX .Bucuresti: Editura Academiei ,1975,p.275).
- 1.Informație înregistrată care poate fi tratată ca o unitate într-un lanț documentar ,în-diferent de forma sa materială și caracteristicile sale.
- 2.Ansamblul unui suport de informații,a datelor existente pe acel suport și a semnificației lor.

Document anonim

Document al căruia autor nu este identificat sau care nu poartă numele autorului.

Document audiovizual

1. Orice document - text, orice document - imagine, orice document- sunet a cărui consultare sau utilizare presupune intermedierea unui aparat.
2. Document care nu este nici microformat , nici un document electronic și care necesită utilizarea unui echipament specific pentru a fi văzut și/sau înțeles.

Document autograf

Document scris de cineva cu propria sa mâna .

Document iconografic

Document a cărui caracteristică principală este reprezentarea ilustrată.

Document primar

Document care prezintă informația , in principal , in caracteristicile ei originale.

Documentul primar este rezultatul unei lucrări originale.

Document secundar

Document derivat din documentele primare.

El semnalează documentele primare.

Documentarist

Cineast specializat in filme documentare.

Documentație, documentații

Totalitatea mijloacelor de informare relative la o problemă sau la un domeniu de activitate; documentare . Din fr. documentation.(DEX...)

Documentație

Rezultatul activității de documentare concretizat in documente de diferite tipuri.

Informa ,informez

Tranz. A da cuiva informații despre ceva sau cineva , a face cunoscut ; a înștiința . Refl . A căuta să se pună la curent cu ceva ,a lua , a strânge informații , a se interesa, a se iniția , a se documenta , a se edifica . Din fr. informer, lat. informare.

Informare

Domeniu care se ocupă cu selecția , prelucrarea , stocarea , regăsirea și difuzarea informațiilor.

Informare bibliografică

Disciplină care se ocupă cu realizarea și difuzarea descrierilor bibliografice ale documentelor.

Informare documentară

Disciplină care se ocupă cu prelucrarea , inmagazinarea , regăsirea și difuzarea informațiilor științifice conținute in document.

Informarea poate fi : *curentă* - semnalează ultimele informații dintr-un domeniu științific și *retrospectivă* - semnalează informații produse intr-o anumită perioadă in trecut .

Informatie , informații

1. Comunicare ,veste , știre care pune pe cineva in curent cu o situație .

2. Lămurire asupra unei persoane sau asupra unui lucru ; totalitatea materialului de informare și documentare ; izvoare , surse.
 3. Fiecare dintre elementele noi , in raport cu cunoștințele prealabile , cuprinse in semnificația unui simbol sau a unui grup de simboluri (text scris , mesaj vorbit , imagini plastice , indicația unui instrument etc.). Din fr.information .(DEX...).
1. Semnificație pe care o atribuim datelor cu ajutorul convențiilor folosite pentru a le reprezenta.
 2. Element de cunoaștere care poate fi transmis și conservat datorită unui suport și unui cod.
 3. Mesaj folosit pentru a reprezenta un fapt sau o notiune in procesul de comunicare.

Informatie bibliografică

Informatie obtinută in procesul de informare bibliografică .

Informatie documentară

Informatie obtinută in procesul de informare documentară .

Informatie formală

Informatie elaborata in timp si destinata unei circulatii mai lente .

Informatie formală este stocată intr-o serie de documente secundare ca :: *indici bibliografici , reviste de sumare , reviste de referate , reviste de citate , CD-ROM etc.*

Informatie informală

Informatie de o extremă actualitate transmisă utilizatorilor pe canale rapide.

Informatie specializată

Informatie referitoare la o anumita ramură a științei.

Informatie științifică

1. Informatie care rezultă dintr-o comunicare științifică .
2. Informatie obtinută in urma investigației științifice.

Informatie tehnică

Informatie care privesc activitatea practica.

Termeni extrași din :Regneală, Mircea.

"Vocabular de biblioteconomie și știință informării": vol.I
A - L. [Bucuresti] : Asociatia Bibliotecarilor din Invatamant
-România , 1995.

Grupaj realizat de
Cătălina Simion

Acte normative privind incadrarea și pregătirea profesională

Legea 30/1990 privind angajarea salariaților în funcție de competență.

- Publicată în Monitorul Oficial nr.125 din 16 noiembrie 1990.

Hotărârea Guvernului României nr.281/1993 privind salarizarea personalului din unitățile bugetare.

- Publicată în Monitorul Oficial nr.135/25 iunie 1993

- Anexa 12

Hotărârea Guvernului României nr .442/1994 privind finanțarea instituțiilor publice de cultură și artă de importanță județeană și ale municipiului Bucuresti subordonate inspectoratelor pentru cultură județene și al municipiului București, precum și a celor de sub autoritatea consiliilor locale.

- Publicată în Monitorul Oficial nr.207/10 august 1994

- Articolul 13 (1,2)

Ordinul Ministerului Culturii nr.111/1995 cu privire la îmbunătățirea cadrului organizatoric al desfășurării activității de perfecționare a pregătirii profesionale a personalului din domeniul culturii și artei.

Regulamentul de organizare și functionare a bibliotecilor publice de stat aprobat prin Ordinul Ministerului Culturii nr.452/1992.

- Art.7 - 18.

In baza acestui act normativ (existent la fiecare bibliotecă orășenească și comunală) se întocmeste propriul regulament de organizare și functionare ce va fi avizat de Consiliul local.

Grafică

Grigore Eftimescu

Tehnoredactare computerizată

**Madelena Ancuță
Mariana Bârbieru**

Corecțură -Multiplicare

Cornel Albulet

